

3.3 วันที่ 26 เมษายน 2544 ผู้อ่านข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการวิจัยในประเด็นความเป็นมาของการวิจัย ผลการวิจัย สภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์แถววัลย์ความต้องการสนับสนุนจากรัฐบาล ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มตามนโยบาย “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ของรัฐบาล โดยออกรายการข่าวภาคเช้าในวันที่ 30 เมษายน 2544 เนื่องจากเป็นวันที่มีการจัดสัมมนาโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้น ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ซึ่ง ฯพณฯนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นประธานพิธีเปิดการสัมมนา และมีวิทยากรจากประเทศญี่ปุ่นมาบรรยาย ผู้อ่านข่าวสรุปว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์แถววัลย์บ้านใหม่ได้ดำเนินงานได้รวดเร็วทันใจมากแล้ว และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

3.5 วันที่ 15 พฤษภาคม 2544 ลงข่าวในวารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

3.6 วันที่ 5 มิถุนายน 2544 ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุ อสมท. กรุงเทพฯ สัมภาษณ์ ออกรายการวิทยุเกี่ยวกับความเป็นมาของการวิจัย จุดประสงค์ วิธิดำเนินการ ผลการวิจัย ความคิดเห็นของนักเรียน ครูชาวบ้าน ครูในโรงเรียน ความต่อเนื่องของโครงการ และความเป็นไปได้ในการที่ชุมชนอื่นจะนำไปใช้

3.7 วันที่ 5-7 มิถุนายน 2544 จัดนิทรรศการเผยแพร่ ณ ห้องประชุมสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่

3.8 วันที่ 6 มิถุนายน 2544 บรรยายเผยแพร่ผลงานวิจัยให้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์จังหวัดแพร่ จำนวน 41 คน ณ ห้องประชุมสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่

3.9 วันที่ 7 มิถุนายน 2544 คณะผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ มาทำข่าวโครงการวิจัย สัมภาษณ์ผู้วิจัย ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้น ครูผลิตภัณฑ์แถววัลย์ และนักเรียนบันทึกภาพขั้นตอนการเรียนรู้นักเรียน ตั้งแต่การไปตัดแถววัลย์ในสวนส้ม การต้ม การลอกเปลือกล้างทำความสะอาด ตากให้แห้ง ม้วนเก็บ แขน้ำ สานแถววัลย์ แล้วทาน้ำมันเคลือบเงา ซึ่งข่าวลงในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2544

3.10 วันที่ 9 มิถุนายน 2544 รายงานเผยแพร่ผลงานวิจัยแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และประชาคมวิจัยในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน จำนวน 50 คน ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ อาคาร 12 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.11 วันที่ 11 มิถุนายน 2544 เผยแพร่ผลงานวิจัยแก่ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนบ้านวังยาว อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 98 อำเภอกู่ช้าง จังหวัดน่าน จำนวน 39 คน

3.12 ดร.สินธุ์ สโรบล บรรณาธิการจดหมายข่าว “งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค ได้เขียนข่าวการวิจัยเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของชุมชนลงในคอลัมภ์รายงานภาคสนามพื้นที่ภาคเหนือ ฉบับที่ 3 ปีที่ 2 เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2544

3.13 วันที่ 12 มิถุนายน 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณะครูผู้สอน โรงเรียนบ้านสบซุ่น อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และโรงเรียนบ้านผาหลัก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน และศึกษานิเทศก์อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน จำนวน 26 คน

3.14 วันที่ 13 มิถุนายน 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จำนวน 42 คน ณ ห้อง 631 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.15 เผยแพร่บทความเกี่ยวกับผลการวิจัยลงในวารสารการวิจัยของสำนักวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2544

3.16 วันที่ 18 มิถุนายน 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่คณะครูต้นแบบ ครูแกนนำ และศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ จำนวน 65 คน ณ ห้องประชุมสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่

3.17 วันที่ 27 มิถุนายน 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย ผู้บริหาร และคณะครูโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ณ โรงแรมอัมรินทร์ลาภูณ จังหวัดพิษณุโลก

3.18 วันที่ 28 มิถุนายน 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนเทศบาลวัดเกษมจิตตาราม และโรงเรียนเทศบาลวัดหนองผา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 40 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดเกษมจิตตาราม

3.19 วันที่ 3 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 อำเภอวังยาง จังหวัดแพร่ จำนวน 58 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25

3.20 วันที่ 10 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่คณะครูแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ จำนวน 41 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนหนองม่วงไข่ อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

3.21 วันที่ 11 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณะครูแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ จำนวน 100 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านใหม่ (สมบัติทวีประชาสรรค์) อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

3.22 วันที่ 17 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่นักศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 36 คน ณ ห้อง 202 อาคารภูมิราชภัฏ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.23 วันที่ 19 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่นักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 40 คน ณ ห้อง 625 อาคาร 6 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.24 วันที่ 21 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่นักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา จำนวน 41 คน โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ณ ศูนย์ให้การศึกษาจังหวัดแพร่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่

3.25 วันที่ 22 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่นักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา จำนวน 69 คน โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ศูนย์ให้การศึกษาจังหวัดแพร่ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ณ ห้องประชุมสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่

3.26 วันที่ 23 กรกฎาคม 2544 ลงข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

3.27 วันที่ 28 กรกฎาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนร่องวางอนุสรณ์ อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 104 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนร่องวางอนุสรณ์

3.28 วันที่ 2 สิงหาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหาร นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา คณะครูอาจารย์ และประชาคมวิจัย จำนวน 60 คน ในงานประชุมเสนอผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโอกาสฉลองครบรอบ 65 ปี สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.29 วันที่ 7 สิงหาคม 2544 เผยแพร่งานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสอง จังหวัดแพร่ จำนวน 140 คน ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านเทพ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

3.30 วันที่ 15 สิงหาคม 2544 ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่ส่งผลงานสวนผลิตภัณฑ์เถาวัลย์เข้าร่วมประกวดในงานประชุมปฏิบัติการและนิทรรศการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนสนองพระราชดำริ โดยสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์กลุ่มตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่ จำนวน 3 คน ได้รับรางวัลรองชนะเลิศลำดับที่ 2 ในการประกวดสิ่งประดิษฐ์จากพืช ผลงานของนักเรียนชื่อ ชันวางทอง (ซึ่งนำเถาวัลย์มาประดิษฐ์)

3.31 เผยแพร่บทความเกี่ยวกับผลการวิจัยลงในวารสารครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ฉบับที่ 1 ปีที่ 2 เดือนสิงหาคม 2544

3.32 กองบรรณาธิการ สานปฏิรูป นำผลการวิจัยลงในคอลัมน์วิจัยเด่น ฉบับที่ 41 ปีที่ 4 ประจำเดือนสิงหาคม 2544

3.33 วันที่ 10 กันยายน 2544 เผยแพร่ผลงานวิจัยแก่ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนบ้านแม่ยางเปี้ยว อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 14 คน ณ ห้องประชุมของโรงเรียน

3.34 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2544 เผยแพร่ผลงานวิจัยแก่ผู้บริหาร และคณาจารย์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ จำนวน 250 คน ในการประชุมประจำภาคเรียนของสถาบัน ณ ห้องประชุมสิริราชภัฏ อาคารภูมิราชภัฏ

3.35 วันที่ 3 ธันวาคม 2544 เผยแพร่ผลการวิจัยแก่นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกสังคมศึกษา จำนวน 31 คน ซึ่งเรียนวิชาหลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ ห้อง 1122 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.36 วันที่ 4 ธันวาคม 2544 เผยแพร่ผลงานวิจัยแก่นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 37 คน ซึ่งเรียนวิชาหลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ ห้อง 625 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.37 วันที่ 6 ธันวาคม 2544 เผยแพร่ผลการวิจัยแก่นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จำนวน 35 คน ซึ่งเรียนวิชาหลักการสอน ณ ห้อง 633 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

3.38 วันที่ 8-9 ธันวาคม 2544 เผยแพร่ผลการวิจัยแก่นักศึกษาวิชาเอก การประถมศึกษา อดสาหกรรมศิลป์ และวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จำนวน 90 คน โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ศูนย์ให้การศึกษาจังหวัดน่าน ณ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

3.39 วันที่ 21 ธันวาคม 2544 นำเสนอผลการวิจัยในการสัมมนาวิชาการนานาชาติ เรื่อง การพัฒนาการศึกษาสำหรับสังคมยุคใหม่ (Educational Development for Societies on the Move) จัดโดย Mekong Human Resource Development Agency (MEHDA) ณ ห้องประชุมสิริราชภัฏ อาคารภูมิราชภัฏ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 250 คน

จากการเผยแพร่ผลการวิจัยให้แก่นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ประชาชน ผู้ปกครอง นักการเมือง ส่วนท้องถิ่น และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 2,268 คน ผู้รับการเผยแพร่ได้แสดงความ คิดเห็นต่อโครงการวิจัยอย่างหลากหลายดังนี้

➤ ได้เห็นตัวอย่างการพัฒนางานวิชาการ พัฒนาการศึกษที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตรงกับรัฐธรรมนูญที่จะพัฒนาคนในทุกด้าน เน้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม มาพัฒนาฟื้นฟู สร้างความตระหนัก ภาคภูมิใจในตนเอง ชุมชน โดยใช้กระบวนการวิจัยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

➤ เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานการเรียนการสอนได้ ทำให้มีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

➤ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างชุมชนและโรงเรียนใช้ทรัพยากรและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

➤ ทำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

➤ การวิจัยไม่ใช่เรื่องที่ยากอย่างที่คิด เคยทำมาแล้วแต่ไม่ได้เขียนรายงานผลไว้ต่อไปจะต้องทำให้ได้

➤ ก่อนรับฟัง ไม่มีความเข้าใจเรื่องงานวิจัย คิดว่าเป็นเรื่องยาก เป็นงานที่หนัก หลังจากรับฟังแล้วเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างมาก รู้สึกว่าเป็นงานที่ครูผู้สอนน่าจะทำได้ ลองทำ สามารถนำแนวคิดไปปรับปรุงพัฒนาศักยภาพของเด็กนักเรียนและชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

➤ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ศึกษาด้วยตนเองได้ปฏิบัติจริง เป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์วัฒนธรรม เกิดผลในกระบวนการวิจัยอย่างชัดเจน เด็กสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

➤ ได้แนวคิดในการจัดทำหลักสูตรในท้องถิ่นของตน เห็นตัวอย่างกระบวนการในการจัดทำอย่างเป็นรูปแบบ

➤ ทำให้เด็กค้นพบความถนัดและความสามารถของตนเอง

➤ ฟังแล้วรู้สึกว่าง่าย งานทุกอย่างนำมาทำวิจัยได้ทั้งนั้น ดูจากกระบวนการแล้วรู้สึกว่าตนเองก็เคยทำมาแล้ว แต่ไม่สามารถสรุปรายงานได้ ขณะนี้คิดว่ามองเห็นทะลุปรุโปร่งแล้ว จะสามารถทำวิจัยได้หลายเรื่องในโอกาสต่อไป

➤ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีมาก สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนต่อไป

➤ เป็นแนวคิดที่ทันสมัยมาก สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา นักเรียน ครู ชุมชน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

➤ เป็นรูปแบบที่ดี ควรจัดทำหลาย ๆ งาน เด็กเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น รักภูมิปัญญาในท้องถิ่น มีความผูกพันในวัฒนธรรมของตน

➤ เป็นผลงานที่น่าชื่นชม เพราะว่าผลที่ปรากฏเป็นการพัฒนานักเรียนโดยตรง อาจจะเชิญครูยาย ครูป้า มาช่วยเผยแพร่ความรู้บ้าง

➤ หลังจากรับฟังแล้ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ หลายเรื่อง ทำให้รู้สึกกว้างขวางวิจัย เป็นเรื่องง่าย ๆ ที่เราทำมานานแล้ว แต่ไม่รู้ว่สิ่งนั้นคือ การวิจัย

➤ ควรขยายผลไปสู่หมู่บ้านหรือตำบล อำเภออื่น ๆ เพื่อพัฒนาส่งเสริมงาน อาชีพให้กับชุมชนและนักเรียน

➤ ควรบรรจุเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งในหลักสูตรการเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐาน อาชีพ และกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ระดับก่อนประถมศึกษาในการฝึกประสาทสัมผัส ระหว่างตากับมือ ส่งเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก

➤ เป็นงานวิจัยที่ดีขึ้นหนึ่งที่สามารถนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านมาช่วย ทำให้ชาวบ้าน นักเรียนมีรายได้จากงานวิจัยประโยชน์ของเถาวัลย์ นักเรียนได้เรียนกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพตามความต้องการของตนเองและท้องถิ่น

➤ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิใจในตนเอง เกิดความรู้สึกมีคุณค่าต่อสังคม ใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาทำให้เกิด ประโยชน์อย่างมากมาย

➤ เห็นด้วยอย่างยิ่งเพราะสามารถนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรสภาพเป็น ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมกับโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีผลงานออกมาเป็นรูปธรรม เด็กสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ขึ้นงานสามารถ ขยายก่อให้เกิดรายได้

➤ เป็นโครงการวิจัยที่ดี เพราะทำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เด็ก ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับการสืบทอดและเผยแพร่ต่อไป

➤ ถือว่าเป็นหลักสูตรที่ดี ครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นี้ขึ้น ฝึกให้นักเรียนสร้างงานสร้างรายได้

➤ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนใน ชุมชน

➤ รู้สึกชอบและทึ่งมาก คิดไม่ถึงว่าเถาวัลย์ที่อยู่ในป่า ในสวนเป็นวัชพืชที่ไม่มี ประโยชน์ ไม่น่าจะนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ แต่ตรงข้ามสามารถนำมา ประดิษฐ์ ถักสานเป็นของใช้ของประดับตกแต่งได้อย่างสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง

■ เป็นกิจกรรมสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเอาไว้ไม่ให้สูญหายไปกับอายุขัยของผู้เฒ่า ผู้แก่ที่สิ้นชีวิตไป เด็กได้เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาทำให้มีคุณค่ามากกว่าที่เคยรู้เคยเห็นได้ ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิดไปประดิษฐ์ผลงานอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

■ เป็นสิ่งที่ดี นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นหลักสูตร สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนให้แพร่หลาย สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรักและหวงแหนถิ่นกำเนิด แต่ควรระวังว่าในการตัดเถาวัลย์มาก ๆ จะเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือไม่

■ เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว โดยไม่ต้องอพยพไปทำงานต่างถิ่น ลงทุนน้อย ได้ผลตอบแทนที่ดี ฝึกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

■ เป็นกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรร่วมกับทางโรงเรียน นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการฝึกฝนจนเกิดทักษะ สามารถทำจำหน่ายมีรายได้เกิดขึ้น เกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน เกิดความรักความผูกพัน สามัคคีกลมเกลียวของคนในชุมชน มีอาชีพสุจริต อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

■ เป็นการนำเอาสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมาให้เด็กได้ศึกษาเรียนรู้ เป็นโครงการที่นำเสนอเสริม เพราะเป็นการให้ความสำคัญแก่คนในท้องถิ่นที่มีคุณภาพ แต่มักจะถูกมองข้าม การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีประโยชน์ มีคุณค่า ในขณะที่ต้นทุนต่ำ สอดคล้องกับโครงการในพระราชดำริ การดำรงชีพแบบพอเพียง ไม่ติดกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีค่าใช้จ่ายสูง ฝึกให้เด็กมีนิสัยรักการทำงาน เรียนรู้การทำงานอย่างมีระบบ ขั้นตอนและการทำงานเป็นกลุ่ม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน : กรณีผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่ ตำบลวังชัน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อหารูปแบบกระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน กรณีผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่ ในการเรียนรู้วิชางานเลือกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใหม่

ขอบเขตของการศึกษาและกิจกรรม

ระยะที่ 1 (เดือนตุลาคม 2543)

1. ศึกษาชุมชนเพื่อเลือกพื้นที่ในการวิจัย
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันของกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ ปัญหา และความต้องการของสมาชิก การวางแผนการแก้ปัญหา
3. จัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์เถาวัลย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

ระยะที่ 2 (เดือนพฤศจิกายน 2543 ถึงเดือนมีนาคม 2544)

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ให้แก่นักเรียนตามรูปแบบที่ร่วมกันกำหนด
2. ประเมินผลการเรียนรู้ จัดนิทรรศการ และสรุปบทเรียน
3. จัดอบรมงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ให้แก่ประชาชนผู้สนใจ

ระยะที่ 3 (เดือนเมษายน ถึงเดือนกันยายน 2544)

1. ติดตามศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ของนักเรียน
2. ติดตามศึกษาความเคลื่อนไหวของชุมชนและโรงเรียนเกี่ยวกับงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์

3. เผยแพร่ผลการวิจัยแก่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูอาจารย์ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน

วิธีการเก็บข้อมูล

1. เก็บข้อมูลโดยตรง จากการประชุมสนทนากับสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์ การศึกษา ดูงานผลงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์ การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง การทดสอบด้านความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ การสำรวจผลงานของนักเรียน การให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ และการสัมภาษณ์นักเรียน

2. เก็บข้อมูลโดยอ้อม ได้แก่ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผลิตภัณฑ์เดววัลย์กับนักเรียน ระหว่างนักเรียนด้วยกัน ระหว่างครูด้วยกัน และระหว่างครูผลิตภัณฑ์เดววัลย์กับครูในโรงเรียน สังเกตจากหลักฐานที่ปรากฏตามสภาพจริง

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบความร่วมมือระหว่างกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่กับโรงเรียนบ้านใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ได้แก่ ครูกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์ 1 คน ซึ่งเป็นประธานกลุ่มสอนภาคความรู้เกี่ยวกับกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ และครูผลิตภัณฑ์เดววัลย์ จำนวน 5 คน สอนภาคปฏิบัติการสาธิตให้แก่นักเรียน จำนวน 38 คน ทุกวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 09.00 ถึง 15.00 นาฬิกา ตลอดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ณ ศาลาอเนกประสงค์ของหมู่บ้าน ส่วนครูในโรงเรียนสอนการหาเดววัลย์และจัดเตรียมเดววัลย์สำหรับการสาธิต

2. กลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ อยู่ที่บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ มีสมาชิกจำนวน 35 คน ดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างครบวงจร ผลิตชิ้นงานจากเดววัลย์หลากหลายรูปแบบและหลายขนาด มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปีละ 600,000 บาท

3. หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ การสานตะกร้า

4. ในการประเมินด้านความรู้เกี่ยวกับกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่ นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 23.40 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนในด้านผลงานและพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 59.47 คะแนน จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน โดยสรุปนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.87

5. นักเรียนผลิตชิ้นงานได้เฉลี่ย 10 ชิ้นต่อคน โดยจำนวนต่ำสุดทำได้ 6 ชิ้น สูงสุดทำได้ 12 ชิ้น

6. ยอดจำหน่ายผลงานของนักเรียนเฉลี่ย 5 ชิ้นต่อคน โดยจำนวนต่ำสุดจำหน่ายได้ 2 ชิ้น สูงสุดจำหน่ายได้ 10 ชิ้น

7. นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ในการได้ร่วมเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ ชอบครูชาวบ้าน ภาควมมีใจในผลงานของตนเอง อยากเรียนรู้อีกในปีต่อไป และอยากให้รุ่นน้องได้เรียนรู้ด้วย ส่วนทางโรงเรียนและครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์มีความพึงพอใจกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจะร่วมมือกันในการทำกิจกรรมนี้ต่อไป

8. ประชาชนบ้านใหม่ จำนวน 35 คน เข้าอบรมงานสานเถาวัลย์ตามความสนใจ โดยฝึกสานหมวกและสานจักรยาน ทุกคนสามารถสานได้และมีความพึงพอใจต่อการมาอบรม

9. ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 นักเรียนใช้เวลาว่างสานตะกร้าได้เฉลี่ย 4 ชิ้นต่อคน โดยจำนวนต่ำสุดทำได้ 3 ชิ้น สูงสุดทำได้ 5 ชิ้น

10. นายปิ่น กำแก้ว ราษฎรบ้านใหม่ได้บริจาควัสดุ และสร้างร้านค้าเพื่อจำหน่ายผลงานของนักเรียน มูลค่า 50,000 บาท เทศบาลตำบลวังชิ้น และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ จำนวน 10,000 บาท และ 20,000 บาท

11. โรงเรียนบ้านใหม่ได้สร้างศูนย์การเรียนงานอาชีพเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ และงานอาชีพอื่น ๆ แก่นักเรียนและชุมชน

สรุปบทเรียน

1. การศึกษาชุมชนเพื่อเลือกพื้นที่ในการวิจัย ผู้วิจัยต้องเปลี่ยนพื้นที่ในการวิจัยถึง 3 ครั้ง เนื่องจากการเลือกพื้นที่ในครั้งที่ 1 และ 2 สภาพการดำเนินงานขององค์กรชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและองค์กรชุมชนจึงเป็นไปได้ยาก การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งใจที่จะสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน จึงมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามสภาพชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ซึ่งในที่สุดก็ลงตัวที่ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ การทำวิจัยในสภาพที่ผู้วิจัยเป็นบุคคลนอกชุมชนจึงจำเป็นต้องเลือกชุมชนและโรงเรียนที่มีความเป็นไปได้ในการร่วมมือกันในกิจกรรมตามกระบวนการวิจัย และผู้วิจัยต้องพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนชื่อเรื่องและโครงการวิจัย

2. การทำงานร่วมกับชุมชน ผู้นำวิจัยและประชาชนในชุมชนมีพื้นฐานวัฒนธรรมเดียวกัน อันได้แก่ เป็นคนท้องถิ่นเดียวกัน มีภาษาพูดเดียวกัน โดยเฉพาะภาษาถิ่นจะสื่อสารกันได้ง่าย เกิดความเข้าใจอันดี และทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

3. โรงเรียนบ้านใหม่ มีนักเรียนระดับชั้นละ 2 ห้อง ผู้วิจัยเลือกมา 1 ห้องเรียน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 มีนักเรียน 38 คน พอเริ่มโครงการวิจัยทั้งครูและนักเรียนต่างให้ความสนใจในโครงการนี้มาก โดยเฉพาะครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 อยากให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจำเป็นต้องปฏิเสธ เพราะโครงการนี้เป็นโครงการวิจัยเชิงทดลองปฏิบัติการ จะใจอ่อนทำตามคำร้องขอของครูในโรงเรียนไม่ได้ จึงชี้แจงให้ทางโรงเรียนเข้าใจถึงรูปแบบการวิจัย เชิงทดลองปฏิบัติการ จำเป็นต้องควบคุมจำนวนเพื่อจะได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและติดตามผล ถ้าผลการวิจัยออกมาดีก็ขยายผลแก่ห้องเรียนอื่น ๆ ในปีต่อไป

4. การทำงานร่วมกับชาวบ้านด้วยความจริงใจ ให้เกียรติ และยกย่อง ทำให้เขามีความสุขกับการทำงาน และพร้อมที่จะเสียสละเวลาเพื่อส่วนรวม เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน ชุมชน บางคนแม้ร่างกายจะไม่อำนวย เช่น ครูยายจันทร์ อายุ 81 ปี รูปร่างอ้วน เดินไปไหนต้องถือไม้เท้าช่วยพยุงตัวเอง แต่ยังมีจิตใจที่งดงามมาร่วมเป็นครูสอนนักเรียน ครูทุกคนทำด้วยความเต็มใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทน มีความสุขกับการสอน การถูกห้อมล้อมด้วยเด็กทำให้ครูรู้สึกสดชื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส หัวใจพองโต ได้รับการประกาศต่อหน้าประชาชนว่า ครูทุกคนเป็นคนดี เสียสละเพื่อส่วนรวม แสดงให้เห็นว่าการทำงานร่วมกับชุมชน เงินหรือวัตถุสิ่งของไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด แต่อยู่ที่ใจและการทำสิ่งที่ดีงามเพื่อผู้อื่นแล้วทำให้คนเราเกิดความปิติในหัวใจ ฉายออกมาทางสีหน้า แววตาที่อัมเอิบเบิกบาน

5. การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เด็กสนใจ ตั้งใจในการทำงาน ไม่มีเวลาที่จะเล่นชุกชนหรือแกล้งเพื่อน นอกจากจะพูดกระเซ้าเหย้าหยอถึงชิ้นงานของเพื่อน ซึ่งเป็นการพูดเล่นเกี่ยวกับงานที่ทำ ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนทุกคนตั้งใจทำงานของตนเองทุกคน พบว่าไม่มีเด็กคนไหนชุกชนตามที่คณะครูของโรงเรียนให้ข้อมูลไว้แต่ต้นว่านักเรียนโรงเรียนบ้านใหม่ชุกชนมาก ทั้งนี้คงเป็นเพราะเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในสิ่งที่ใกล้ตัว และอยู่ในความสนใจของเด็ก ทุกคนจึงพยายามทำงานให้ออกมาสวยงามสำเร็จตามเป้าหมาย ผลการประเมินออกมาดี เด็ก ๆ จึงไม่มีเวลาเล่นชุกชน

6. กิจกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่ก่อให้เกิดความร่วมมือสามัคคี ระหว่างบ้านและโรงเรียน ลดช่องว่างระหว่างวัย ผู้วิจัยทราบว่าการทำกิจกรรม ครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไม่เคยทักทายกันเลย พอมาร่วมกิจกรรมได้รู้จักอยู่ใกล้ชิดกันทุกวันศุกร์ จึงเกิดความสนิทสนมคุ้นเคย หลังจากนั้นพบเจอกันที่ไหนก็จะทักทายพูดคุยกันเหมือนลูกหลาน ผู้ปกครองบางคนมาร่วมสอนนักเรียนเป็นบางครั้ง ทำให้รู้จักคุ้นเคยกันใกล้ชิดมากขึ้น ผู้ปกครองหลายคนเอาใจใส่ลูกหลานมากขึ้น เช่น ช่วยหาเถาวัลย์มาเตรียมไว้ให้ ช่วยให้คำแนะนำในการสาน การจัดเก็บชิ้นงาน นักเรียนบางคนตั้งใจสานชิ้นงานบางชิ้นเป็นพิเศษเพื่อมอบให้แก่คุณแม่หรือญาติผู้ใหญ่ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เป็นภาพเหตุการณ์ที่อบอุ่นน่ารักมาก

7. การมีบุคคลภายนอกเข้าไปในหมู่บ้าน ชุมชน และโรงเรียนทำให้บุคคลในหมู่บ้านและโรงเรียนตื่นตัวเคลื่อนไหวในการทำหน้าที่ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น พัฒนางานในความรับผิดชอบและเข้ามาสังเกตการณ์และให้ความร่วมมือช่วยเหลือในกิจกรรมของส่วนรวมเป็นอย่างดี ดังเช่นผู้วิจัยซึ่งเป็นนักวิจัยจากสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์เข้าไปดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการวิจัย ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทุกคนที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดีมาก ผู้บริหาร คณะครู ตื่นตัวในการทำงาน การทำกิจกรรมต่าง ๆ มาปรึกษาขอคำแนะนำจากผู้วิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 การวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนในด้านการงานอาชีพต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นประธานกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ก็สนใจความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและอาสาที่จะให้ความร่วมมือให้การสนับสนุนทุกกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการ

วิธีการหาตัวชี้วัดความสำเร็จ

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยมีวิธีการหาตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

1. สังเกตจากข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ตัวหลักสูตรงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ แผนการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นจากการสนทนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม คณะครูและผู้วิจัย
2. สังเกตจากรูปแบบการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผลงานการสานเดววัลย์ของนักเรียนในแต่ละครั้ง แต่ละชั้น
3. ทดสอบความรู้เกี่ยวกับงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ เป็นการทดสอบภาคความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ การบริหารจัดการ การเตรียมเดววัลย์และอุปกรณ์ ขั้นตอนการสาน การกำหนดราคา
4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดววัลย์
5. สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ครูผลิตภัณฑ์เดววัลย์ นักเรียนและผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้รับผลประโยชน์จากโครงการว่า โครงการมีประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชนหรือไม่อย่างไร ตลอดจนความคิดเห็นของนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการเมืองท้องถิ่น
6. สังเกตจากความสนใจของสื่อมวลชนที่นำไปเผยแพร่ลงข่าวในเอกสาร หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุต่าง ๆ และการเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องในโอกาสต่าง ๆ

อภิปรายผล

1. งานวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน กรณีผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อหารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน โดยผู้วิจัยได้ประสานกับทางโรงเรียนบ้านใหม่ และชุมชนบ้านใหม่ ซึ่งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจคือ การทำผลิตภัณฑ์จากเดววัลย์ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างให้ความร่วมมือ สามัคคีในการทำกิจกรรมตามกระบวนการวิจัยเป็นอย่างดี ตั้งแต่การให้ข้อมูลประวัติความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์เดววัลย์ของชาวบ้านใหม่ การตั้งกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์ การบริหารจัดการ ขั้นตอนการสาน การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน การจัดนิทรรศการ การอบรมให้แก่ผู้สนใจ และการสรุปบทเรียน ตลอดระยะเวลาของกระบวนการวิจัย ทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมเป็นอย่างดีมาก ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ครูผลิตภัณฑ์ เถาวัลย์และนักเรียน มีความสุขในการทำกิจกรรม มีความพึงพอใจที่ดีต่อผลการเรียนรู้ ได้ชิ้นงานออกมาเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามความคาดหวังของผู้วิจัย กิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 29 ที่บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน งานวิจัยนี้จึงเป็นการนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ไปสู่การปฏิบัติจริง อย่างเป็นรูปธรรม

2. งานวิจัยนี้ถือเป็นกรณีตัวอย่างการขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคมชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม นอกจากจะเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรา 29 ดังกล่าวแล้ว งานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับมาตรา 22 ที่บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ในมาตรา 23 ข้อ 5 ให้เรียนรู้เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

3. งานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะในการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ ได้แก่ การเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ การจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีอิสระ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความหลากหลายในวิธีการเรียนรู้ ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ บทเรียนเป็นเรื่องใกล้ตัว มีความหมาย มีประโยชน์ ครูและนักเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตร นุ่มนวล มีเมตตา อ่อนโยน เข้าใจ ยอมรับ ให้กำลังใจและเกื้อกูลกัน การเรียนรู้อย่างองค์รวมคือ เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อกัน กลมกลืนกันทั้งในเรื่องใกล้ตัวและเรื่องสากล การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

4. งานวิจัยนี้ทำให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้งานผลิตภัณฑ์แถววัลย์ โดยมีครูภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือครูชาวบ้านมาช่วยสอนนักเรียนสานแถววัลย์เป็นรูปตะกร้า ครูในโรงเรียนพานักเรียนไปเรียนรู้แถววัลย์ในสวนส้ม ตัดแถววัลย์ ต้มแถววัลย์ ลอกเปลือกออก ล้างทำความสะอาด ตากให้แห้ง ม้วนเก็บไว้สำหรับเตรียมไว้ใช้สาน จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์แถววัลย์ของนักเรียน เป็นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนทั้งในส่วนที่เป็นบุคคลและสถานที่ เป็นการเรียนรู้ที่ใกล้ตัวน่าสนใจ ได้ปฏิบัติจริง และมีความหมายกับชีวิตของนักเรียนอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนน อมรวิวัฒน์ (2544:1-2) ที่กล่าวว่า วิชา ชุมชนและธรรมชาติเป็นสหวิทยาการที่เราสามารถค้นพบความรู้ได้ไม่รู้จักหมด เราเรียนรู้จากชุมชนในเรื่องต่าง ๆ มากมาย เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ในชุมชน ประวัติ ประเพณี พิธีกรรมของชุมชน แหล่งเรียนรู้ทางศาสนา วัฒนธรรม งานอาชีพ การทำมาหากินในชุมชน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี (2543:60-61) ที่กล่าวว่า ในชุมชนมีผู้รู้ด้านต่างๆมากมาย มากกว่าครูที่สอนในห้องหนังสือมากนัก เช่น ผู้รู้ทางด้านเกษตรกรรม การช่าง ศิลป วัฒนธรรม หัตถกรรม นักธุรกิจรายย่อย ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ ผู้นำชุมชนที่เป็นนักคิด นักศีลธรรม มีปัญญาและความดีมากกว่าใครต่อใคร ถ้าเปิดโรงเรียนสู่ชุมชนให้ทั้งครูและนักเรียนได้เรียนรู้จากครูในชุมชนจะมีครูมากมายหลากหลายเป็นครูที่รู้จริง ทำจริง จะทำให้การเรียนรู้เข้าไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จะสนุกไม่น่าเบื่อหน่าย ที่สำคัญจะเป็นการปรับระบบคุณค่า เดิมการศึกษาของเราสอนให้ดูถูกคนที่มีคุณค่าเหล่านี้ เมื่อผู้รู้ในชุมชนเหล่านี้กลายเป็นครูก็จะเป็นการยกระดับคุณค่า ศักดิ์ศรี และความภูมิใจของคนอย่างแรง เป็นการถักทอทางสังคม

4. ผลการวิจัยด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติและเจตคติคุณธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับที่เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งมั่นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข กล่าวคือ ในด้านการเป็นคนเก่ง ได้แก่การที่นักเรียนทดสอบความรู้เกี่ยวกับกลุ่มผลิตภัณฑ์บ้านใหม่ ได้คะแนนเฉลี่ย 23.40 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนเก่งในด้านการสานเตกร้าวัลย์ซึ่งพบว่าตลอดภาคเรียนนักเรียนสานเตกร้าวัลย์ได้เฉลี่ย 10 ชิ้น/คน นักเรียนได้คะแนนผลงานและพฤติกรรมการทำงานในระหว่างเรียนซึ่งเป็นพฤติกรรมของการเป็นคนดี เฉลี่ย 59.47 คะแนน จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน ส่วนในด้านการมีความสุข ในการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เตกร้าวัลย์พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมาก มีความสุขที่ได้เรียนกับครูชาวบ้าน ภูมิใจในผลงานของตนเอง มีความสุขที่สานเตกร้าวัลย์และนำไปมอบให้พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และผู้รับชมในผลงานนำเตกร้าวัลย์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ภูมิใจที่ขายผลงานได้และอยากให้รุ่นน้องทุกคนได้เรียนรู้ในปีต่อ ๆ ไป ครูชาวบ้านทุกคนมีความสุขกับการสอนนักเรียน จากการติดตามผลหลังการเรียนพบว่า นักเรียนใช้เวลาว่างสานเตกร้าวัลย์ได้เฉลี่ย 4 ชิ้นต่อคน ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เตกร้าวัลย์ ก่อให้เกิดความร่วมมือต่าง ๆ ตามมาได้แก่ นายปิ่น กำแก้ว ราษฎรบ้านใหม่ได้บริจาควัสดุเพื่อสร้างร้านค้าจำหน่ายและแสดงผลงานของนักเรียนมูลค่า 50,000 บาท เทศบาลตำบลวังขึ้น และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ให้การสนับสนุนงบประมาณจำนวน 10,000 บาท และ 20,000 บาท ตามลำดับ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานผลิตภัณฑ์เตกร้าวัลย์ นอกจากนี้โรงเรียนบ้านใหม่ยังได้สร้างศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพภายในบริเวณโรงเรียนติดกับร้านค้าของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เตกร้าวัลย์และงานอาชีพอื่น ๆ แก่นักเรียนและประชาชนในชุมชน นักเรียนทั้ง 38 คน สามารถสานเตกร้าวัลย์และส่งจำหน่ายได้ทั้งที่ร้านค้าของโรงเรียนและที่ทำการกลุ่มผลิตภัณฑ์เตกร้าวัลย์บ้านใหม่ และกลุ่มผู้สนใจที่เข้ารับการอบรม สานหมวก และจักรยาน จำนวน 25 คน ก็จะเป็นกำลังแรงงาน

6. ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยและงานพัฒนาของนักวิจัย โรงเรียนและชุมชนหลายแห่ง อาทิ เช่น สอดคล้องกับงานวิจัยของบาร์เมศ วรณลัย (2544 : 82-83) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์กรในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นปัจจัยสำคัญทำให้โครงการฝึกอาชีพของกลุ่มนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุพรรณ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้นักเรียนจากการนำผลผลิตไปขายที่ตลาด มีเงินทุนสำรอง นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัย สามารถคิด วิเคราะห์ สรุปงาน นำเสนอผลงานการ

ฝึกอาชีพการเกษตร ตลอดจนเป็นวิทยากรดำเนินการประชุม ถ่ายโอนงานอาชีพของกลุ่ม ให้แก่รุ่นน้องเป็นทอด ๆ และนักเรียนรุ่นพี่ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้วก็แวะเวียน มาให้คำปรึกษาแนะนำกับรุ่นน้องเป็นประจำ

โรงเรียนบ้านน้ำท่วม ตำบลเปือยกิ่งอำเภอสิเกา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา (อมรวิชัย นาคทรัพย์ 2541 : 75-76) ได้ร่วมกับชาวบ้านพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์ ในชุมชน ช่วยฝึกอบรมสมาชิกและกรรมการสหกรณ์พร้อมกับจัดสหกรณ์ออมทรัพย์ใน โรงเรียนให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ระบบสหกรณ์ควบคู่กับการสอนวิชาทำมาหากินในชุมชน เช่น การทอดผ้า การเลี้ยงปลา การเพาะเห็ด การทำอิฐ ปัจจุบัน สหกรณ์ออมทรัพย์ บ้านน้ำท่วม สามารถจัดสวัสดิการคุ้มครองชีวิต การรักษาพยาบาลให้คนในชุมชน มีการ ดำเนินธุรกิจร้านค้าป้อนน้ำมัน มีการให้ทุนการศึกษาเด็ก ๆ ที่มีความสามารถ มีการนำ คนในหมู่บ้านออกไปรู้จักเครือข่ายพื้นที่ต่าง ๆ ชาวบ้านได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษา แสดงความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาเด็กในหมู่บ้านให้ได้รับใน สิ่งที่เหมาะสมได้รับ เป็นพลังชุมชนที่โรงเรียนเข้าไปช่วยกระตุ้นให้มีการเคลื่อนไหวในรูป ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในที่สุดพลังนี้ได้กลับมาเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนและเด็ก

7. กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการจัดการเรียน รู้ฐานผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใหม่ ตำบลวังชัน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่ เป็นการใช้นานผลิตภัณฑ์เดววัลย์เป็นสื่อเพื่อสร้าง ความร่วมมือร่วมใจระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนบ้านใหม่ ทำให้ได้รูปแบบการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้นานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ แผนการ เรียนรู้ แผนการพัฒนานักเรียนผลิตภัณฑ์เดววัลย์ และผลงานของนักเรียน ซึ่งกิจกรรมทุก อย่างทุกขั้นตอนประสบความสำเร็จด้วยดี เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ระหว่างโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพชั้นประถม ศึกษปีที่ 5 กับชุมชนโดยสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์บ้านใหม่ ทุกคนเต็มใจในการให้ ความร่วมมือต่าง ๆ ได้แก่ การให้ข้อมูล ประวัติความเป็นมาของกลุ่มผลิตภัณฑ์เดววัลย์ บ้านใหม่ ธรรมชาติของเดววัลย์ ขั้นตอนการจัดหาและจัดเตรียมเดววัลย์ ขั้นตอนการ สาน การจัดการตลาด การกำหนดราคา การมาร่วมพิธีไหว้ครู การอาสาสมัครเป็น ครูสอนนักเรียนทุกวันศุกร์ตลอดภาคเรียน การประเมินผลงานนักเรียน การจัด นิทรรศการ การอบรมให้แก่กลุ่มสนใจเพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิก และการสรุปบทเรียนตลอด ทุกกิจกรรมของกระบวนการวิจัยทุกคนทุกฝ่ายเต็มใจให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมาก ครู ชาวบ้านและครูของโรงเรียนมีความสุขกับการจัดกิจกรรม นักเรียนมีความสุขกับการเรียน ในรูปแบบที่แปลกใหม่ไปจากเดิมที่ได้เรียนรู้กับครูชาวบ้าน ได้เรียนในชุมชน ณ ศาลา อเนกประสงค์ของหมู่บ้าน ได้ออกไปตัดเดววัลย์ในสวนส้ม ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

ไม่เคร่งเครียด ไม่ต้องท่องจำหนังสือ แต่เรียนรู้จากการลงมือกระทำ ทั้งการตัดเถาวัลย์ นำมาต้ม ลอกเปลือกเถาวัลย์ ล้างทำความสะอาด ตากแดดให้แห้ง ม้วนเก็บไว้ นำมา แขน้ำก่อนसान สานตะกร้า ตัดแต่งด้วยกรรไกร ทาน้ำมันเคลือบเงา กำหนดราคา นำไปจัดนิทรรศการ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มอบให้แก่ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ และ คณะครู นำไปฝากขาย

8. ข้อจำกัดของนักวิจัย ได้แก่ การที่ผู้วิจัยไม่ได้อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านใหม่ ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะไปร่วมกิจกรรม และเก็บข้อมูลในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ตลอดระยะเวลา ของการวิจัย กิจกรรมบางอย่างมันซับซ้อนหรือเกิดขึ้นตลอดเวลา หรือบางเวลานอก เหนือจากวันศุกร์ ทำให้ผู้วิจัยไม่ได้เห็นเหตุการณ์นั้น แต่ผู้วิจัยก็ได้มอบหมายให้ผู้ช่วย วิจัยดูแลและเก็บข้อมูลให้ และผู้วิจัยไปสอบถามสืบค้นตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ข้อ จำกัดอีกประการหนึ่งได้แก่ ผู้ร่วมวิจัยหรือทีมวิจัยเดิม ผู้วิจัยจะมีทีมวิจัย 1 คน ใน การดำเนินการวิจัยร่วมกัน แต่ปรากฏว่าพอมาร่วมงานกันแล้วขอลดบทบาทเป็นผู้ช่วยวิจัย เพื่อศึกษาเรียนรู้กระบวนการ ช่วยประสานงาน ด้วยเหตุผลว่ายังไม่สามารถเป็นนักวิจัย ได้ แม้ว่าจะศึกษาโครงการ กระบวนการ และเข้ารับการอบรมการวิจัยแบบมีส่วนร่วม แล้วก็ตาม ยังไม่มั่นใจในงานการเขียนรายงาน การเก็บข้อมูลต่าง ๆ

9. การเรียนรู้ของทีมวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมในกระบวนการวิจัย ได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างมาก โดยเฉพาะผู้วิจัยซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งแรก การดำเนินการตามกระบวนการวิจัยถือเป็นประสบ การณ์ใหม่ของผู้วิจัย การที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยให้การสนับสนุนช่วยเหลือ โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการวิจัยเชิงคุณภาพ ตลอดจนเชิญผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ในการวิจัยเกี่ยวกับชุมชนมาให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์แก่กันและกัน จึงมีคุณค่ามากในการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยเฉพาะ การวิจัยเกี่ยวกับชุมชน ทำให้มองเห็นว่าการใช้กระบวนการวิจัยในการดำเนินงานใด ๆ โดยเฉพาะกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนั้น ทำให้ทุกขั้นตอนของงานและผล ของงานมีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน การวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู สมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ นักเรียน และผู้วิจัยเกิดการเรียนรู้ร่วมกันในกระบวนการวิจัยดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ได้ทำงานด้วยความเต็มใจ ผลของการดำเนินงานเป็น ที่พึงพอใจของทุกคนเพราะทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ และดำเนินงาน ทำให้ผู้พบเห็นพลอยชื่นชมผลของโครงการนี้ ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียน ประชาชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ และนักเรียน จากโรงเรียนอื่น ๆ ที่มาชมผลงานของนักเรียน

10. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่าเป็นบุคคลภายนอกชุมชนต้องเข้าไปในชุมชน เพื่อประสานชี้แจงกับทางโรงเรียนบ้านใหม่ และกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่ ซึ่งทั้งสองฝ่ายเข้าใจในเป้าหมายของโครงการวิจัย เห็นความสำคัญของโครงการนี้จึงเกิดความร่วมมือจากทุกคน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดีมาก ดีเกินความคาดหมาย ทุกคนที่มาร่วมในกระบวนการวิจัยมาด้วยความสมัครใจ โดยเฉพาะครูชาวบ้านหรือครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ที่เสียสละเวลาทุกวันศุกร์ตลอดวันมาสอนนักเรียนसानตะกร้า ณ ศาลาอเนกประสงค์ของหมู่บ้าน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดูแลนักเรียนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์มาฝึกสานเรียนรู้กัน เดินทางจากโรงเรียนมาเรียนรู้ธรรมชาติของเถาวัลย์ ตัดเถาวัลย์ในสวนล้ม เตรียมเถาวัลย์ อุปกรณ์และฝึกสานกับครูชาวบ้าน การเรียนรู้ลักษณะนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวคือ เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องใกล้ตัว เรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่ไม่มีค่า แต่นำมาทำให้มีคุณค่าในการใช้สอยในชีวิตประจำวัน และขายเป็นสินค้าได้ มีรายได้เสริมเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ เด็กได้เรียนรู้จากครูชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการเพิ่มคุณค่า ศักดิ์ศรี บารมีให้แก่ชาวบ้าน เด็ก ๆ รักใคร่นับถือ ลดช่องว่างระหว่างวัยเกิดความรัก ความใกล้ชิด เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนถือเป็นการเรียนรู้ที่เข้าถึงแก่นของความรู้ได้อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นการวิจัยในลักษณะนี้จึงมีความจำเป็นอย่างมากในยุคปัจจุบันนี้ เป็นการร่วมมือของทุกคนที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาเรียนรู้ให้กับเด็ก ผลของการดำเนินงานทุกขั้นตอนเกิดการเคลื่อนไหวในสังคม เกิดปัญหา เกิดความตั้งถามขึ้นในใจคน และเกิดความสุขส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง .

11. ผลของการวิจัยครั้งนี้มีความครอบคลุมตามกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำให้ได้รูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ ธรรมชาติของเถาวัลย์ หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการพัฒนากลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ชี้นำงาน และเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านใหม่ ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านใหม่ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวังขึ้น ศึกษาพิเศษอำเภอวังขึ้น ครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวังขึ้น ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านใหม่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนอื่น ๆ ที่มาชมนิทรรศการผลงานของนักเรียนในโครงการวิจัย ทุกคนชื่นชมว่าเป็นโครงการวิจัยที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการ

เรียนรู้ที่เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โรงเรียนต่าง ๆ จะนำไปเป็นแนวทางในการ จัด
กิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนในโอกาสต่อไป

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการวิจัย

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้ มีอยู่เพียงปัญหาเดียว
เป็นปัญหาระดับบุคคล ได้แก่ นักเรียนบางคนที่มีมาจากครอบครัวที่มีอาชีพค้าขาย พ่อแม่
ผู้ปกครองมักจะไม่อนุญาตให้ไปตัดแถววัลย์ในวันเสาร์ อาทิตย์ ยกเว้นครูพาไปจึงจะ
อนุญาต ประสบการณ์และทักษะในการหาแถววัลย์จะน้อยกว่านักเรียนที่พ่อแม่ผู้ปกครอง
เป็นเกษตรกรที่ต้องไปทำงานในเรือกสวนไร่นาเป็นประจำ ทำให้เด็กมีโอกาสไปกับ
ผู้ปกครองอยู่เสมอ การหาแถววัลย์จึงเป็นเรื่องง่าย และจัดหาได้ดีมีเพียงพอต่อการนำมา
ถักสาน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ครบวงจร อย่างไรก็ตามเด็กนักเรียนคนไหนไม่มี
แถววัลย์สาน ผู้ปกครองและครูผู้สอนก็จะช่วยกันจัดหามาให้

ปัจจัยที่ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จ

1. กระแสการแก้ไขปัญหาระดับรากหญ้าของประเทศ ได้รับการขานรับอย่างทั่ว
ถึง เรียกว่าถนนทุกสายต่างมุ่งสู่ชุมชน เพื่อศึกษา วิเคราะห์ปัญหา ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อ
ให้เกิดปัญหาในการแก้ไขปัญหของชุมชน ประชาชนในชุมชนจึงตื่นตัวในการร่วมมือกับ
หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่จะทำกิจกรรมเพื่อชุมชน

2. กระแสการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ ตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน
และผู้บริหาร นักวิชาการ หน่วยเหนือจากโรงเรียน การที่ผู้วิจัยนำเสนอโครงการนี้ซึ่ง
สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ทางโรงเรียนจึงขานรับด้วยความเต็มใจ หน่วยงาน
ระดับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจึงให้การ
สนับสนุนอย่างเต็มที่

3. ชุมชนบ้านใหม่มีภูมิปัญญาที่น่าสนใจคือ การทำผลิตภัณฑ์แถววัลย์ กลุ่ม
ผลิตภัณฑ์แถววัลย์บ้านใหม่ ได้รับการยอมรับสูงในระดับประเทศ ส่งผลให้บ้านใหม่ได้รับ
การยกย่องเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมประเภทการทำผลิตภัณฑ์แถววัลย์ เด็กนักเรียนก็มี
ความสนใจที่จะเรียนรู้ ประธานกลุ่มและสมาชิกมีความพร้อม ยินดี และเต็มใจที่จะร่วม
มือกับทางโรงเรียน และผู้วิจัยในทุกกิจกรรมที่จะมุ่งสู่การเรียนรู้ที่แท้จริงของนักเรียน

4. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ การพาเด็กไปตัดแถววัลย์ในสวน ช่วยหาแถววัลย์ให้ ให้คำแนะนำในการสาน บางคนว่างจากงานก็แวะมาสอนลูกหลาน ณ ศาลาอเนกประสงค์ของหมู่บ้าน ส่งเสริมให้สานแถววัลย์ในเวลาว่างถือเป็นงานอดิเรก ให้กำลังใจแก่เด็ก เด็กบางคนเล่าให้ผู้วิจัยฟังด้วยความดีใจว่า เขามอบตะกร้าให้แม่ แม่ชมว่าสานได้สวย และแม่นำไปใส่ของด้วย เล่าอย่างมีความสุข และภาคภูมิใจในผลงานของตนเองมาก

5. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาวิจัย และสนับสนุนด้านวิชาการ โดยการจัดอบรมเสริมความรู้ในการวิจัย จัดสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามผลโครงการตลอดระยะเวลาการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยตื่นตัวและมั่นใจในการดำเนินงาน

6. สถาบันต้นสังกัด คือ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น กระตุ้นและส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตลอดจนการให้คำแนะนำปรึกษาที่ดีจากรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา ซึ่งเป็นผู้นำในด้านการวิจัยเพื่อชุมชน

7. ความตระหนักในความสำคัญของการวิจัย การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนางาน และความตั้งใจมุ่งมั่นของผู้วิจัย ตลอดจนการที่ผู้วิจัยมีภาษาและวัฒนธรรมเดียวกันกับชุมชนที่เข้าไปศึกษา ทำให้ง่ายแก่การศึกษา สื่อสาร สร้างความเข้าใจอันดีเสมือนใช้ชีวิตร่วมกับญาติพี่น้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์แถววัลย์บ้านใหม่สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาชั้นหนึ่งแล้ว

2. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในกรณีการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในทุกระดับชั้น เพื่อส่งเสริมให้บุคคล องค์กรต่างๆ เป็นบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. หน่วยงาน องค์กร สถาบันที่เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน การวิจัยในชั้นเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้ลงมือปฏิบัติการวิจัยอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนนำกระบวนการวิจัยหลากหลายรูปแบบไปใช้ในกระบวนการทำงาน การเรียนการสอน อันจะเกิดความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

4. กรณีที่นักวิจัยเป็นบุคคลภายนอกชุมชน ถ้าหากนักวิจัยมีภาษาและวัฒนธรรมเดียวกับชุมชนที่ศึกษาวิจัย จะทำให้ง่ายแก่การสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

5. การทำงานร่วมกับชุมชนในระดับรากหญ้า ต้องให้เกียรติยกย่องให้กำลังใจเมื่อทำงานร่วมกัน สิ่งสำคัญของคนไทยคือ การได้รับการยอมรับว่าเป็นคนดี เป็นคนที่มีค่า คนหนึ่งของสังคม เงินทอง ของรางวัลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญรองลงไปจากเกียรติ ชื่อเสียงที่ดีจากสังคม ชาวบ้านแม้ว่าความรู้เชิงวิชาการจะน้อย แต่ประสบการณ์และสติปัญญาภูมิปัญญาที่ใช้ในการดำรงชีวิตสะสมไว้มาก การให้โอกาสประชาชนในระดับรากหญ้าหรือทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม จึงเป็นสิ่งที่ควรอย่างยิ่งที่น่าจะทำให้ทุกคน ทุกวัย ร่วมคิดร่วมทำ จะเป็นการขับเคลื่อนพลังของชุมชนได้ไม่ยาก แต่เกิดคุณค่าต่อทุกคนทุกฝ่าย โดยเฉพาะต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมหาศาล ทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสร้างสรรค์อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.
- กลุ่มคณะกรรมการศึกษาจะจิริด “โรงเรียนแนวใหม่ : ไปดูเด็ก ๆ เรียนรู้เรื่องชุมชน” สานปฏิรูป 2 (20) : 21-23 พฤศจิกายน 2542.
- กองบรรณาธิการ “แบบอย่างชุมชนช่วยนักเรียนฝึกอาชีพ” สานปฏิรูป 4 (37) : 82-83 เมษายน 2544.
- . “พระสงฆ์กับชุมชนร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ที่โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม” รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย 2 (30) : 4 กรกฎาคม 2543.
- . “พ่อแม่ ผู้ปกครอง...ประสานพลังปฏิรูปการเรียนรู้” รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย 2 (30) : 13 กรกฎาคม 2543.
- . “สร้างหลักสูตรท้องถิ่น ศิลปศึกษาปลูกจิตสำนึกรักชุมชน” สานปฏิรูป 4 (40) : 94-95 กรกฎาคม 2544.
- . “สทศ.สำรวจพ่อแม่พร้อม ร่วมกำหนดหลักสูตรจัดการเรียนการสอน” รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย 2 (24) : 6 มีนาคม 2543.
- . “อ. อุทัย โรงเรียนบ้านโป่ง : ปฏิรูปการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม” รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย 3 (42) : 5 มิถุนายน 2544.
- กฤษณา ค้วงเปรม “โรงเรียนบ้านผาจีบ โรงเรียนของชุมชน” สานปฏิรูป 2 (22) : 24-26 มกราคม 2543
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5 : กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- ประเวศ วะสี “ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อแก้ความทุกข์ยากของคนทั้งแผ่นดิน” วารสารสานปฏิรูป สื่อเพื่อปฏิรูปการศึกษา 3 (33) : 60-61 ธันวาคม 2543.
- . ปฏิรูปการศึกษา-ยกเครื่องทางปัญญา : ทางรอดจากหายนะ. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพฯ มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2541.
- พิกุล ศรีบุญเรือง “การเรียนโดยใช้จุดการศึกษาสิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ” สานปฏิรูป 2 (19) : 26-27 ตุลาคม 2542.
- รติรัตน์ นิมิตรบรรณสาร “คืนโรงเรียนให้ชุมชนด้วยธรรมนูญโรงเรียน” สานปฏิรูป 2 (16) : 20-22 กรกฎาคม 2542.
- วินัย มั่นใจ “ผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้” รายการรายงานสภาวะการศึกษาไทยต่อประชาชน ททบ.5, เวลา 17.00 น. : 27 กรกฎาคม 2544.
- สุมน อมรวิวัฒน์ กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ โครงการ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.
- สมศรี กิจชนะพานิช “คลังชั้นวิทยา” โรงเรียนของชุมชน. สานปฏิรูป 2 (18) : 36-37
กันยายน 2542.
- อมรวิชัย นาคทรพรพ “หลักสูตรไร้พรมแดนในวิถีแห่งชุมชน” ความจริงของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ :
บริษัทเจ ฟิล์ม โปรเซส จำกัด, 2541.
- อุดม คำชาติ รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนทั้งโรงเรียนเพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน จังหวัดน่าน. โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์, 2544.
- อุมา สุคนธ์มาน “การประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน (ชุมชน) วัด และราชการ / โรงเรียน :
การดำเนินงานฉลองพระราชดำริ” พระอัจฉริยภาพมี : การประถมศึกษาและการศึกษา
ปฐมวัย โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ, 2543.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และอื่น ๆ

จันทร์	ธรรมวงศ์ชัย	เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อุดม คำชาติ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่บ้านใหม่
หมู่ 1 ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 4
ตุลาคม 2543
จันทร์	ธรรมวงศ์ชัย	สนทนากิจจัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนก
ประสงค์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่
เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2543
จันทร์	ธรรมวงศ์ชัย	สนทนาหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนงานผลิตภัณฑ์
เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น
อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2543
จันทร์	ธรรมวงศ์ชัย	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียน
บ้านใหม่ อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม
2544
จำลอง
(ครูประจำชั้นป. 5)	จิรายรัตน์กุล	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียน
บ้านใหม่ อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม
2544
ฉัตรนภา
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยฯ	พรหมมา	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียน
บ้านใหม่ อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม

ชวีภา	วงศ์พา	2544 สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียน บ้านใหม่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
เชษฐา	สายนานนท์	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียน บ้านใหม่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
นิต	ก้องจินดา	คำป้อ ไชยมงคล ตัม ยะนิล จำเนียร อินชิต และ แดง ปิงสอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อุดม คำชาติ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านใหม่ หมู่ 1 ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2543
นิต	ก้องจินดา	คำป้อ ไชยมงคล จำลอง จรรย์รัตนกุล ตัม ยะนิล และจำเนียร อินชิต สนทนากิจการจัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์ บ้านใหม่ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2543
นิต	ก้องจินดา	คำป้อ ไชยมงคล จำลอง จรรย์รัตนกุล ตัม ยะนิล และจำเนียร อินชิต สนทนามาตรแบบการจัดการเรียนการสอนงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านใหม่ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2543
บัวคลี	ส่างกันจันทร์	เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อุดม คำชาติ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านใหม่ หมู่ 1 ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2543
บัวคลี	ส่างกันจันทร์	สนทนากิจการจัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์ บ้านใหม่ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2543
บัวคลี	ส่างกันจันทร์	สนทนามาตรแบบการจัดการเรียนการสอนงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านใหม่ ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2543

บัวคลี	สว่างกันจันทร์	สนทนาในพิธีไหว้ครูผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ ณ ศาลาเอนกประสงค์ บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2543
บัวคลี	สว่างกันจันทร์	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
ประนอม	แสนเชื่อนแก้ว	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุกระจาย แห่งประเทศไทย		รายงานข่าวเรื่อง โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ชาวภาคเข้า ประจำ วันที่ 30 เมษายน 2544 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
ภูวดล	สายภู	(นักเรียนชั้น ป. 5) สนทนาในพิธีไหว้ครูผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ ณ ศาลาเอนกประสงค์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2543
รณฤทธิ	อินภิชัย	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
สกล	พงษ์สุวรรณ์	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
สมคิด	ปิงสอน	เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อุดม คำชาติ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่บ้านใหม่ หมู่ 1 ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2544
สุพจน์	ศิริพันธุ์	(อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านใหม่ ปัจจุบันเป็นประธานคณะ กรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านใหม่) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ อุดม คำชาติเป็นผู้สัมภาษณ์ที่บ้านใหม่ หมู่ 1 ตำบลวังขึ้น อำเภอ วังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2543

สุพจน์	ศิริพันธุ์	สนทนากิจการจัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์ บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2543
สุพจน์	ศิริพันธุ์	สนทนากิจการจัดรูปแบบการเรียนการสอนงานผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2543
สุพจน์	ศิริพันธุ์	สรุปบทเรียนในการเสนอผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียน บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544
สุวิทย์	ดีพอ	(หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวังขึ้น) สนทนาในพิธีไหว้ครู ผลิตภัณฑ์เดววัลย์ ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2543
ไสว	ณ บางช้าง	(นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวังขึ้น) สรุปบทเรียนในการเสนอ ผลการวิจัย ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
2. รายชื่อสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์เดาวัลย์บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น
อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่
3. หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์
5. แบบทดสอบความรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์
6. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า	อธิการบดีสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรนภา พรหมมา	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุวรรณศรี	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ
4. อาจารย์ทวีศักดิ์ จารุชาติ	ศึกษาธิการจังหวัดอุดรดิตถ์
5. อาจารย์สงบ ทิพย์นาวา	นักพัฒนาองค์กรเอกชน จังหวัดอุดรดิตถ์
6. อาจารย์ยอดขวัญ บุญซ้อน	ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานการประถม
ศึกษาอำเภอสอง จังหวัดแพร่
7. อาจารย์เอนก เอี่ยมดาล	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัดอุดรดิตถ์
8. อาจารย์เชษฐา สยนานนท์	ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวังชัน
จังหวัดแพร่
9. นายถนอม ดวงทิพย์	ผู้ช่วยพัฒนาการจังหวัดอุดรดิตถ์
10. อาจารย์ราตรี อินกัน	ครูต้นแบบ ปี พ.ศ.2542 โรงเรียนบ้าน
ป่าแดง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

รายชื่อสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์เตาวัลย์บ้านใหม่ ตำบลวังชัน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่

1	ผู้ใหญ่บัวคลี	ช่างกันจันทร์	ประธาน
2	นายสุบิน	ปิงสอน	รองประธาน
3	นายบุญรบ	ตันต้อ	รองประธาน
4	นายสมนึก	อำนวยพงษ์	เหรัญญิก
5	นายนพดล	แก้วหลง	เลขานุการ
6	นายไสว	ณ บางช้าง	ประชาสัมพันธ์
7	นายบุศรินทร์	สารใจวงศ์	ที่ปรึกษา
8	นายประเสริฐ	ธรรมอิน	ที่ปรึกษา
9	นายจำเนียร	แก้วคำ	
10	นายพนม	ธิเรือน	
11	นายเกษม	ท้าวคำ	
12	นายสุรินทร์	เพชรบอด	
13	นายสำราญ	วิใจยา	
14	นายจำนงค์	ชอบเขต	
15	นายทองอิน	ปิ่นใจ	
16	นายแก้ว	นามูล	
17	นายสมศักดิ์	ชายพรม	
18	นายสุเนตร	ดาตา	
19	นายทรงศักดิ์	ถาหล้า	
20	นายสี	สีสา	
21	นายสมเปิง	สุวรรณ	
22	นายสมนึก	ปัญญาเวช	
23	นายลม	วิเชียร	
24	นายปิ่น	ปิงสอน	
25	นายวินัย	ช่างกันจันทร์	
26	นายโต	ผาคำ	
27	นายดี	สินตัน	
28	นายมานัด	ช่างกันจันทร์	
29	นายสุข	วงศ์สาย	
30	นางจันทร์	ธรรมวงศ์ชัย	
31	นางทองดี	ตันต้อ	
32	นางแค้น	ปิ่นใจ	
33	นางนิต	ก้อนจินดา	

34	นางจำเนียร	อินชัต
35	นางคำป้อ	ไชยมงคล
36	นางดีม	ยะนิล
37	นางอำไพ	ชาวเดิน
38	นางคำมูล	หัวเมืองแก้ว
39	นางแสงดาว	ใจงาม
40	นางสมคิด	ปึงสอน
41	นางประทุม	ใบบัว
42	นางเล็ก	เครือศิริ
43	นางอัมพร	นาปัน

**หลักสูตร
งานผลิตภัณฑ์จากถั่ววัลย์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

อุดม คำขาด

**โครงการความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน : กรณีนงานผลิตภัณฑ์
ถั่ววัลย์บ้านใหม่ ตำบลวังชัน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่**

2543

คำนำ

หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใหม่ (สมบัติทวีประชาสรรค์) เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยครูผู้สอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ กลุ่มผลิตภัณฑ์เดาวัลย์บ้านใหม่ และผู้วิจัยร่วมประชุมปรึกษาหารือจนกระทั่งได้หลักสูตรฉบับนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านใหม่ อาจารย์สุพจน์ ศิริพันธุ์ อาจารย์จำลอง จรรย์รัตนกุล อาจารย์รัตนา จรรย์รัตนกุล ผู้ใหญ่บัวคลี ส่างกันจันทร์ และกลุ่มผลิตภัณฑ์เดาวัลย์บ้านใหม่ที่ได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรเป็นอย่างดี

อุดม คำชาติ

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์	1
ปรัชญา	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
เป้าหมาย	1
คำอธิบายหลักสูตร	1
แผนการเรียนรู้	3
ภาคผนวก	6
ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์	6

หลักสูตรงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์

ปรัชญา

การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้วยการปฏิบัติ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

หลักการและเหตุผล

บ้านใหม่ ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ ได้รับการคัดเลือกจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ให้เป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมประเภทการทำ ผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์ กลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่ได้ผลิตและพัฒนาชิ้นงานออกสู่ ตลาดอย่างสม่ำเสมอได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ กิจกรรมดังกล่าว นับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจสำหรับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะ ส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนได้เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่น อันจะทำให้เด็กมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความ ภาคภูมิใจ ผูกพันรักใคร่บ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ฝึกฝนงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์
3. เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่องานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์

เป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใหม่ (สมบัตินิธิประชาสรรค์) ได้ เรียนรู้ ฝึกฝนมีทักษะในงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์

คำอธิบายหลักสูตร

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ วิเคราะห์ อภิปราย และสรุป
2. ศึกษาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ การเตรียม การใช้ การเก็บรักษา การออกแบบ การจัดจำหน่าย วิเคราะห์ อภิปราย และสรุป
3. สังเกตการสาธิต ทดลองปฏิบัติ อภิปราย และสรุปแนวทางการปฏิบัติ ฝึกวางแผนการทำงาน ฝึกปฏิบัติตามขั้นตอน พิจารณาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไข
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ มีทักษะในการทำงาน และภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

แผนการเรียนรู้

เรื่อง งานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลาเรียน ทุกวันศุกร์ ตลอดภาคเรียนที่ 2/2543

สาระสำคัญ

การนำเถาวัลย์ซึ่งเป็นพืชในสวนส้มและจากป่ามาประดิษฐ์เป็นของใช้ (ตะกร้า) ของที่ระลึก ของประดับตกแต่งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์
2. เพื่อให้มีทักษะในการทำงานและปรับปรุงงานอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และรักการทำงาน
4. เพื่อให้ภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

เนื้อหา

1. ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์
2. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ
3. การเตรียม การใช้ การเก็บรักษา
4. การออกแบบ การจัดจำหน่าย
5. การสาธิต และการทดลองปฏิบัติ
6. การฝึกปฏิบัติ
7. การปรับปรุงงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ร่วมพิธีไหว้ครูงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์ ศึกษาประวัติความเป็นมาของงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ วิเคราะห์ อภิปรายและสรุป (ผู้ใหญ่บัวคลี ส่างกันจันทร์)
2. ศึกษาเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์ การเตรียม การใช้ การเก็บรักษา (ครูจำลอง จรรย์รัตนกุล)
3. ศึกษาการออกแบบงาน และการจัดจำหน่าย (ผู้ใหญ่บัวคลี ส่างกันจันทร์)
4. ชมการสาธิตการสานตะกร้า และทดลองปฏิบัติแล้วอภิปราย และสรุปแนวทางการปฏิบัติ (ครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ และผู้วิจัย)

5. ให้นักเรียนวางแผนการสานตะกร้า ปฏิบัติตามขั้นตอน โดยมีครูผลิตภัณฑ์
เถาวัลย์ดูแลอย่างใกล้ชิด (ครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ และผู้วิจัย)
6. ฝึกปฏิบัติการสานตะกร้าตามขั้นตอน พิจารณาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไข
(ครูผลิตภัณฑ์เถาวัลย์ และผู้วิจัย)
7. ร่วมกันจัดนิทรรศการ ร่วมกันชื่นชม ภาควุมมีใจในผลงานและเผยแพร่
กิจกรรมงานผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์

สื่อการเรียนรู้

1. วิทยากร
2. ครูผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์
3. ศูนย์ผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์
4. ป่าละเมาะ
5. สวนส้ม
6. เถาวัลย์
7. เครื่องมือ
8. แชลล็ค
9. ทินเนอร์
10. แปรง

วิธีวัดผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
 - 1.1 การศึกษา อภิปราย
 - 1.2 การทดลองปฏิบัติ
 - 1.3 การวางแผน
 - 1.4 การฝึกปฏิบัติ
 - 1.5 การปรับปรุง พัฒนาผลงาน
2. ตรวจผลงาน
3. สอบถามความพึงพอใจ
4. ทดสอบความรู้
5. สังเกตจากการสะท้อนความคิด
6. สังเกตความเคลื่อนไหวในชุมชน

ภาคผนวก

ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์จากเถาวัลย์

1. นำเถาวัลย์ที่ตัดมาจากป่าหรือสวนสัมมาตัมเพื่อให้ง่ายต่อการลอกเปลือก
2. ล้างทำความสะอาดเถาวัลย์ แล้วนำไปตากให้แห้งหรืออบก่ำมะถัน
3. ม้วนเก็บไว้
4. นำเถาวัลย์ส่วนที่จะใช้สานมาแช่น้ำ เพื่อให้ง่ายต่อการสานและไม่แตก
5. สานตามรูปแบบที่ต้องการ
6. ผึ่งให้แห้ง ทาเชลแล็ค
7. เก็บหรือส่งจำหน่าย

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์

พฤติกรรมที่สังเกต (70 คะแนน)

1. ความพร้อมในการเรียนรู้ / การสาน
2. ความสามัคคี กระบวนการกลุ่ม ความมีน้ำใจ
3. ความตั้งใจในการปฏิบัติการสาน
4. การรักษาความสะอาด
5. การเก็บรักษาอุปกรณ์ ชิ้นงาน
6. การร่วมประเมินผลงาน
7. การปรับปรุงพัฒนาผลงาน

ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรม	1	2	3	4	5	6	7	รวม
		(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(70)
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									
11.									
12.									
13.									
14.									
15.									
16.									
17.									
18.									
19.									
20.									
21.									

แบบทดสอบความรู้งานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์

คำชี้แจง

จงตอบคำถามต่อไปนี้ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ (ข้อละ 3 คะแนน รวม 30 คะแนน)

1. จงบอกประวัติความเป็นมาของกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่
2. วัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการสานตะกร้ามีอะไรบ้าง
3. จงบอกวิธีการหาเถาวัลย์
4. จงอธิบายขั้นตอนการเตรียมเถาวัลย์สำหรับสาน
5. การสานตะกร้ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง
6. นักเรียนมีเคล็ดลับในการสานตะกร้าให้สวยงามและเสร็จตามกำหนดเวลาได้อย่างไร
7. ทำไมหมู่บ้านใหม่จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน
8. นักเรียนคิดว่าการตัดเถาวัลย์มาดัดสานเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือไม่ เพราะอะไร
9. ทำอย่างไร จึงจะขายตะกร้าได้จำนวนมาก ๆ
10. นักเรียนมีวิธีกำหนดราคาขายตะกร้าอย่างไร

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. นักเรียนทราบประวัติความเป็นมาของงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์บ้านใหม่			
2. นักเรียนอยากเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
3. นักเรียนชอบในการไปตัดเดาวัลย์ในสวนและป่าละเมาะ			
4. นักเรียนชอบทำชิ้นงานสานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
5. นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ที่ศาลาของหมู่บ้าน			
6. นักเรียนชอบมาเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์กับครูชาวบ้าน			
7. ครูชาวบ้านที่สอนงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์เป็นครูที่ใจดี			
8. นักเรียนชอบครูผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
9. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการขายผลิตภัณฑ์เดาวัลย์จากผู้ใหญ่บัวคลี			
10. นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
11. นักเรียนรู้สึกว่าการทำงานสานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์เป็นเรื่องที่ยาก			
12. นักเรียนมีความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับการสานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
13. นักเรียนมีปัญหาในการเรียนรู้ฝึกงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
14. นักเรียนรู้สึกว่าการทำทุกขั้นตอนของการทำชิ้นงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์เป็นเรื่องที่สนุก			
15. นักเรียนภาคภูมิใจในผลงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์ของตนเอง			
16. ถ้ามีเวลารว่างนักเรียนชอบที่จะสานงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			
17. ปีหน้าเมื่อเรียนชั้นป. 6 นักเรียนอยากจะทำงานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์อีก			
18. นักเรียนอยากให้รุ่นน้องได้เรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์เหมือนกับตนเอง			
19. นักเรียนอยากให้โรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองและประชาชนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนในเรื่องอื่น ๆ อีก			
20. นักเรียนพอใจกับการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์เดาวัลย์			

ภาคผนวก ข

ภาพการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของงานวิจัย กระบวนการสร้างความร่วมมือ
ระหว่างโรงเรียนและชุมชน กรณีกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่
ตำบลวังขึ้น อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่

รูปที่ 1 และรูปที่ 2 พิธีไหว้ครูผลิตภัณท์เถาว์ลัย

รูปที่ 3 นักเรียนสวดบทบูชาครู

รูปที่ 4 ผู้ใหญ่บัวคลี ส่างกันจันทร์ เล่าประวัติความเป็นมา
ของกลุ่มผลิตภัณฑ์เถาวัลย์บ้านใหม่

รูปที่ 5 สวนส้มของเกษตรกรบ้านใหม่

รูปที่ 6 นักเรียนไปตัดเถาวัลย์ในสวนส้ม

รูปที่ 7 นักเรียนนำเถาวัลย์มาต้มเพื่อถ่าย
ต่อการลอกเปลือก

รูปที่ 8 นำเถาวัลย์มาชนน้ำให้นุ่มก่อนสาน

รูปที่ 9 ครูยายจันทร์สาธิตการสานให้นักเรียนดู

รูปที่ 10 ภาคภูมิใจในผลงานกับครูป้าเนียร

รูปที่ 11 นิทรรศการงานผลิตภัณฑ์เถาวัลย์

รูปที่ 12 แสดงผลงานและสาธิตการสาน

รูปที่ 13 และ 14 แสดง
ผลงานและสาธิตการสาน

รูปที่ 15 ผู้รับรางวัลผลงานดีเด่น

รูปที่ 16 เผยแพร่ผลงานวิจัย

รูปที่ 17 เสนอผลงานวิจัย งานสถาปนา 65 ปี,
สถาบันราชภัฏอุดรธานี

รูปที่ 18 เผยแพร่งานวิจัยแก่ศึกษานิเทศก์และครูต้นแบบ
จังหวัดแพร่

รูปที่ 19 เสนอผลงานวิจัยในการประชุมนานาชาติ
สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์

รูปที่ 20 นักเรียนใช้เวลาว่างสานเดาวัลย์

รูปที่ 21 นักเรียนร่วมกันประดิษฐ์ชั้นวางของด้วยแถววัลย์
ส่งเข้าประกวดงานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน

รูปที่ 22 นายป้า กำแก้ว ปรึกษาศิลปะและสร้างอาคาร
สำหรับแสดงและจำหน่ายผลงานนักเรียน

รูปที่ 23 โรงเรียนและชุมชนสร้างศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพ
สำหรับนักเรียนและประชาชน

ภาษา ทำ กษต
ดิสร

พจนานุกรมศัพท์วิชาการ ฉบับปรับปรุง
 พจนานุกรมศัพท์วิชาการ ฉบับปรับปรุง

เทคนิคเด็ด
 จาก กรมปศุสัตว์

สร้างพันธุ์อย่างไร

ให้ได้ไก่แจ้ละ
เพื่อส่งออก

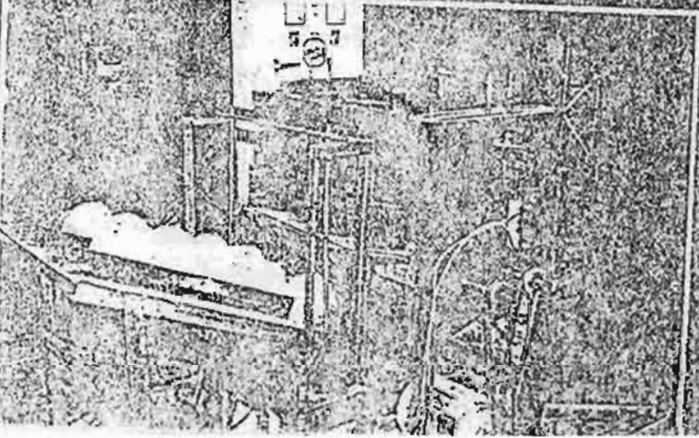
มาแล้ว ตอน 1 นี้คุณ พันธุ์
 สร้างสวนมั่งคั่งแบบยั่งยืน ที่...

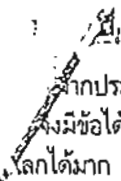

ด้วยภูมิปัญญา ละเมียด ครุฑเงิน
แห่งลาดหลุมแก้ว ทำนาล้มต่อซัง
ได้อะไรมากกว่าที่คิด

เลาะริมโขง คูปลาในกระซัง ของ สุรินทร์ ยัดยาว

เครื่องเคลือบมะพร้าว สาขายะโยกขันธ์
ผลิตขึ้นเพื่อชาวบ้านและนักท่องเที่ยว

จากประเทศเหล่านี้มีการ
งมซื้อได้เปรียบในเชิงการ
โลกได้มาก

โครงการไทยมีจุดอ่อนในเรื่องการ
การทำแผนการตลาดเชิงพาณิชย์
จากัดมาจาก ความเสี่ยงด้านราคา
ลดทางการเกษตรที่มีความเปลี่ยนแปลง
เช่น ข้าวบางปีราคาเกี่ยวละ 5,000
บาท บางปีราคาเกี่ยวละ 3,000 บาท และ
ปีราคาสูงขึ้นถึง 8,000 บาท ราคาพืชผล
ตกต่ำไม่แน่นอนสุดคาดเดาได้เช่นนี้ ทำให้
เป็นความเสี่ยงที่เกษตรกรต้องเผชิญ
จากนี้ ยังมีความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ
จะเป็นภัยแล้งหรือน้ำท่วม ซึ่งเกิดขึ้นได้
ตลอดเวลา และความเสี่ยงในการทำกา
รลัทธิขณะเชิงเดียว เมื่อเกิดการระบ
กัตรพืช หรือภัยทางโรคพืชและโรคสัตว์
บางคราวจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น
หนอนกออ้อย ซึ่งกำลังระบาดในไร่อ้อย
ขณะนี้

อย่างไรก็ตาม เมื่อการเปิดประตูการค้าสู่เสรี
ใกล้เข้ามา มีบทบาทกับสินค้าเกษตรของ
มากขึ้น ดังนั้น กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ต้องเปลี่ยนวิถีทางการทำงานในแผน
กไปเพื่อเอื้อต่อการพัฒนา ดังนี้ คือ

มุ่งเน้นในการพัฒนา คือ มุ่งวัดผลสัม
ผลการพัฒนาการเกษตรที่ตัวเกษตรกร นั้น
การพัฒนาที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต
เกษตรกรในรูปของความมั่นคงด้าน
ในครัวเรือนของเกษตรกร ซึ่งหมายถึง
ดำเนินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สาเหตุ
กระทรวงเกษตรฯ ดำเนินการเช่นนี้ เพราะ
เห็นว่า เป็นโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
การเกษตรยั่งยืน และเกษตรอินทรีย์ ซึ่ง
การเหล่านี้ไม่ได้มุ่งเน้นให้เกษตรกรยก
รายได้ในระยะสั้น แต่เป็นการสร้างพื้น
ความมั่นคงของอาหาร ความพอเพียง
ความเป็นอยู่ และการอนุรักษ์ทรัพยากร
ที่ดินนั้นเอง

มุ่งเน้นขีดความสามารถ โดยให้กลุ่ม
การมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างพลังชุมชน
จึงในการทำการเกษตรเชิงพาณิชย์ เช่น
กลุ่ม เป็นต้น ขณะเดียวกัน กระทรวง
ฯ ก็มีหน้าที่ในการพัฒนาถ่ายทอด
ศักยภาพการผลิตไปยังเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อ
ของสินค้า การแปรรูปสินค้า ตลอดจน
ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการกระตุ้น
การรวมสหกรณ์ในรูปการทำเกษตรเชิง
พาณิชย์เพื่อเสริมบทบาทด้านการตลาดให้

แผนปฏิบัติการนี้จะเห็นได้ว่า มีการ

ในเรื่องคุณภาพชีวิต ความมั่นคงในเรื่อง
อาหาร เรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ

- ฐานที่สอง เป็นเกษตรกรรมที่มีขีดความ
สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีความ
สามารถในการรวมกลุ่ม จึงมุ่งเน้นในเรื่องการ
ควบคุมและพัฒนาคุณภาพสินค้า

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมให้หมู่บ้าน
ตำบล ชุมชน สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ของตน
เองขึ้นมาก 1 อย่าง ได้นั้น ต้องพิจารณาและ
เน้นไปที่กระบวนการ 3 เรื่องหลัก คือ

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้องเป็นเรื่องที่
เกิดขึ้นที่ชุมชน ไม่ใช่เกิดจากหน่วยงานของรัฐ
แต่ควรจะต้องไปทำให้เกิดกระบวนการพัฒนา
ที่ชุมชนนั้น ๆ

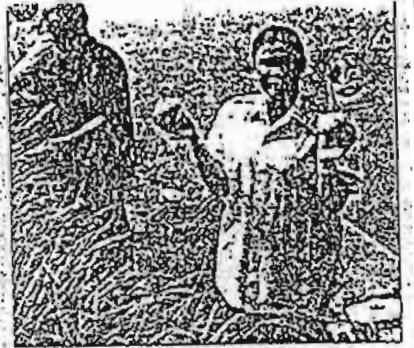
2. ในกระบวนการที่จะให้ก่อเกิดผลิตภัณฑ์
ของชุมชนได้นั้น รัฐต้องรู้ศักยภาพว่าชุมชน
นั้น ๆ มีความชำนาญทางด้านไหน เพราะการ
ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ในหนึ่งตำบล หนึ่ง
ผลิตภัณฑ์นั้น เป็นการทำเชิงพาณิชย์ จะต้องให้
เขาเห็นว่าเขามีศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์
อะไร เพื่อไปแข่งขันในตลาดโลกได้ หน่ว
งานของรัฐเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่เข้าไปสนับสนุน
ในเรื่องของเทคโนโลยี หรือเงินทุน ส่วน
เกษตรกรเองก็ต้องเข้าไปศึกษาในเรื่อง
ศักยภาพหรือความชำนาญให้ชัดเจน และ
เกษตรกรต้องมองให้ทะลุผ่านในเรื่องของการ
ตลาดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ด้วย ส่วนรัฐจะ
มองในเรื่องของกระบวนการในการให้การรับ
รองคุณภาพของกลุ่มเกษตรกร

พูดง่าย ๆ ก็คือ ชุมชนต้องมองตัวเองให้
ออกว่า จะทำอะไรได้บ้าง ต้องคิดเอง ถึงจะ
สำเร็จในชุมชนได้ รัฐสนับสนุนในด้าน
เทคโนโลยีและเงินทุนเท่านั้น

3. รัฐต้องกระตุ้นให้มีการรวมกลุ่มกันให้
ได้ โดยสามารถนำเอาผลิตภัณฑ์ของชุมชน
ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญออกสู่ตลาดโลก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระ
ราชทานแนวความคิดการพัฒนาเพื่อทั้งตนเองของ
เกษตรกร อันเนื่องมาจากพระราชดำริว่า
"...การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิ
ประเทศของภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทาง
สังคมศาสตร์ในสังคมวิทยา ภูมิประเทศ ทาง
สังคมวิทยา คือนิสัยใจคอของคน เราจะไป
บังคับให้คนคิดอย่างอื่นไม่ได้ แต่ถ้าเขาเข้าใจ
ว่าเขาต้องการอะไรจริง แล้วอธิบายให้เขาเข้าใจ
หลักการของการพัฒนานี้ก็จะเกิดประโยชน์
อย่างยิ่ง..."

หากผู้ปฏิบัติเดินตามนโยบายดังกล่าวข้าง
ต้น ในอีกไม่กี่วันข้างหน้าก็จะมีผลิตภัณฑ์ที่
เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่แท้จริงจากโครง
การ "หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" อย่างแน
นอน

"เลาวัลย์" ของชาวบ้านใหม่ รอसानฝัน "1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์"

สัมภาษณ์นางสาวประทุมพร วัชรกุล (ภรรยา)

บ้านใหม่ อยู่ใน ต.วังหิน อ.วังหิน จ.
แพร่ ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา และทำ
สวนส้มเขียวหวาน โดยมีศัตรูหลักที่สำคัญ
คือ "เลาวัลย์" ซึ่งเป็นวัชพืชธรรมชาติที่
ปกคลุมผืนป่าอยู่ทั่วไป แต่สำหรับสวนส้ม
แล้วได้ส่งผลกระทบทั้งการเจริญเติบโต
และผลผลิต ชาวสวนต้องเสียเวลาส่วน
หนึ่งไปกับการตัดทำลายเลาวัลย์เหล่านี้

เดิมชาวบ้านได้ใช้คุณสมบัติพิเศษของ
เลาวัลย์ คือ "ความเหนียว" แทนเชือกใน
กิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ผูก
รั้วกระท่อม ผูกหลังบ้านปลูกพืชผัก ฯลฯ
รวมทั้งสานเป็นตะกร้าใช้ประโยชน์
อเนกประสงค์นานหลายชั่วอายุคน เป็นต้น
กระทั่ง ปี พ.ศ. 2538 คุณสมบัติพิเศษของ
เลาวัลย์ก็ถูกชาวบ้านมาดักสานมาขายและ
ของใช้ของตกแต่งต่าง ๆ หลากหลายรูป
แบบขึ้นเป็นที่ถูกตาต้องใจผู้พบเห็น การซื้อ
ขายจึงก่อเกิดเป็นรูปร่างขึ้นและสร้างรายได้
ให้กับชาวบ้านอย่างไม่น่าเชื่อ

นอกจากความเหนียวแล้ว ธรรมชาติ
ของเลาวัลย์ยังเป็นวัชพืชที่ดูเหมือนจะ
ทำลายไม่หมด ยิ่งตัดยิ่งแตกกอขยายพันธุ์
เรื่อย ๆ แต่สิ่งเหล่านี้ได้ปลี่ยนลึงคำว่า วัชพืช
ที่ไม่เป็นที่พึงประสงค์จนหมดสิ้น นอกจาก
นั้น ยังสามารถเก็บไว้ใช้งานได้นาน โดยนำ
มาต้มให้สุกลอกเปลือกออกตากแดดให้
แห้งแล้วมัดเป็นกำไว้ ทำให้งานดักสาน
เลาวัลย์สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง

ต่อมาชาวบ้านได้ร่วมกันคิดและนำ
ผลิตภัณฑ์เลาวัลย์มาเป็นสินค้าเพื่อ
จำหน่ายทั่วไป โดยครั้งแรกได้รวมกลุ่มกัน
35 คน ภายใต้ชื่อ "กลุ่มผลิตภัณฑ์เลาวัลย์
บ้านใหม่" และระดมทุนละ 100 บาท ตั้ง

ตัวอย่างที่ 13

กลุ่มออมทรัพย์ เมื่อขายได้จะหักกำไรเข้ากลุ่ม ร้อยละ 5 เพื่อใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม ปัจจุบันมีทุนหมุนเวียนประมาณ 50,000 บาท ส่งผลให้ นางบัวคลี ส่างกันจันทร์ ผู้ใหญ่บ้านและประธานกลุ่มฯ ได้รับเกียรติบัตรและได้ในฐานะผู้นำอาชีพก้าวหน้าระดับจังหวัด

"กลุ่มผลิตภัณฑ์แก้วบ้านใหม่" ได้พัฒนารูปแบบการถักสานด้วยภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนในท้องถิ่น ผสมผสานกับการเรียนรู้มาให้คำแนะนำเทคนิคต่าง ๆ จนทำให้ผลงานที่ผลิตออกมาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เช่น ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทสิ่งของเครื่องใช้จากเส้นใยพืช จากศูนย์ศิลปาชีพพิเศษบางไทร ในปี 2540 และได้มอีก 2 ปี บ้านใหม่ได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรม ประเภทการทำผลิตภัณฑ์แก้วบ้านใหม่ จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

ประธานของกลุ่มฯ จะทำหน้าที่รับสั่งสินค้า แล้วแจกจ่ายไปยังสมาชิกซึ่งจะรับงาน

ไปที่บ้าน ส่วนการตลาดมีทั้งส่งขายผ่านประธานกลุ่ม ส่งตรงจากสมาชิก และการออกร้าน สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นพวกตะกร้าสานแบบต่าง ๆ ราคากระหว่าง 50-300 บาท ขึ้นอยู่กับความละเอียดของชิ้นงาน เช่น งานถักสานเป็นจักรสานคันใหญ่ทำของจริง ราคา 600-1,200 บาท ช่วงเทศกาลงานบุญภาพักษ์ จะมีคำสั่งมากที่สุดในจากร้านค้าในประเทศและบริษัทส่งออก เช่น ญี่ปุ่น และได้วัน จมบาง ครั้งถึงกับผลิตไม่ทัน ขณะที่ช่วงฤดูฝนชาวบ้านจะทำการเกษตรที่เป็นอาชีพหลักเพื่อยังชีพ เนื่องจากเก็บเกี่ยวรายได้ไม่ได้เพราะอากาศชื้น ทำให้ชิ้นงาน ประกอบกับไม่ค่อยมีการสั่งทำเท่ากับเป็นการให้แก้วสวยได้เต็มทีเดียว

นายอุดม คำชาด แห่งสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ เล่าเห็นคุณค่าภูมิปัญญาถักสานแก้วสวยอันจะขยายผลให้เกิดประโยชน์และรายได้ในชุมชนบ้านใหม่รวมถึงท้องถิ่นใกล้เคียงอย่างกว้างขวาง จึงได้ร่วมหารือกับคณะครูจากโรงเรียนบ้านใหม่ และสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์แก้วสวยบ้านใหม่ เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้จากคนในชุมชนสู่เยาวชน ด้วยการปฏิบัติงาน ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง "กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน : กรณีกลุ่มแก้วสวยบ้านใหม่"

ตำบลวังชัน อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่" ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค โดยมีสมาชิกกลุ่มแก้วสวยที่ได้เรียกว่า ครูยาย ครูสูง ครูบัว 5 คน เป็นอาสาสมัครสอนถักสาน และเยาวชนชั้น ป.5 จำนวน 38 คน เป็นผู้สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้เวลาเรียนในวิชางานเลือกทุกวันศุกร์ เด็กจะต้องปฏิบัติด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ถักแก้วสวย ต้ม ลวกแปรรูป และเริ่มจากสาธิตการถักเป็นอันดับแรกเพราะทางยาย ใช้วัสดุอุปกรณ์น้อยที่สุดและเด็กก็เรียนอย่างสนุกสนานเกาะติดวิธีอย่างอยู่ตลอดเวลา

นายอุดม ให้ความเห็นที่ว่า "ผู้เรียนควรได้เรียนรู้สิ่งใกล้ตัว เพราะสิ่งเหล่านั้น คือ ชีวิตของพวกเขา เมื่อเติบโตขึ้นจะได้ผูกพันกับท้องถิ่น ปัจจุบันเด็กยังเรียนอยู่ถึงกับกลับบ้านมากมายนั่น เพราะอยู่บ้านก็ทำอะไรไม่เป็น ทั้งที่ภูมิปัญญาก็ลงถึงสามารถสร้างงานขึ้นมาได้โดยไม่ต้องระแวงร้อนไปทำงานในถิ่นอื่น โครงการเน้นการจูงใจประกายความคิดให้เด็กเกิดความภูมิใจที่สามารถทำอะไรสำเร็จได้ด้วยตัวเอง และสิ่งทอดประเพณี วัฒนธรรมไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด"

นอกจากนี้ ทางโครงการได้ร่วมกับครูและสมาชิกกลุ่มจัดฝึกอบรมการสานหมวก

และจักรเย็บผ้าแก่บุคคลทั่วไปในชุมชน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนจบ จึงปกติแล้วก็ไม่ไปเรียนต่อต่างจังหวัดก็มักจะไปหางานทำในกรุงเทพฯ เป็นการสนองตอบความต้องการของกลุ่ม คือ เห็นคนผลิตในช่วงที่ท่าส่งไม่ทัน ที่สำคัญเป็นการถ่ายทอดความรู้เพื่อเป็นทางเลือกอาชีพที่สร้างรายได้ให้คนสามารถอยู่ในชุมชนด้วยเศรษฐกิจพอเพียงได้ และเกิดความมั่นใจว่าภูมิปัญญาการถักสานนี้จะถูกสืบทอดด้วยความประทับใจที่ปลูกฝังอย่างลงตัว

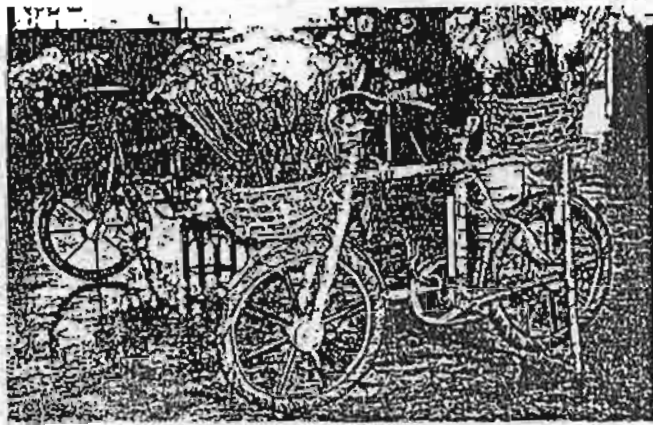
ความสำเร็จและมีชื่อเสียงของหัตถกรรม การถักสานแก้วสวยชุมชนบ้านใหม่ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในความพยายามที่จะกำจัดวัชพืชแล้วนำมาทำให้เป็นประโยชน์ แล้วสืบสานปลูกถ่ายความรู้ไปสู่รุ่นลูกหลานด้วยความเอื้อเฟื้อไม่หวงความรู้ของชาวบ้าน จนกลายเป็นอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และน่าจะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ถ้าได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนโยบาย "1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์" ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

เส้นทางชาวบ้าน

เติ้ลๆ กำลังชักดาวยืดอย่างขมขื่น

จักรยานกันงานนี้ราคาไม่แพง เป็นที่ต้องการของตลาด

นักเรียนร.ร.บ้านใหม่ถัก'เก๋'ลัย'
หารายได้เสริมช่วยครอบครัว

'เอวาลัย' เป็นวิชาชีพที่คนต่างจังหวัดกันยกย่องกันดี ปัจจุบันกลับมีราคาตัวงัดขึ้นมาแล้ว หลังจากมีการกีดกันนำมรดกฐานเป็นเครื่องใช้ไม้อพยและเครื่องประดับตกแต่งบ้านได้อย่างสวยงาม

ชาวบ้านใหม่ ต.จ.จีน อ.วังจีน จ.แพร่ ยึดเอาสิทธิสถานเถวรัยัเป็นรายได้เสริม หลังจากทีชาวบ้านนำประโชนัของเถวรัยัมาใช่นัชีวิตประจำวันอู่แล้ว โดยใช่นัสามเป็นตะครีสำหรับไถดินกลัาไชนา นุกรัวกระอ่อม ทำรำนปลูกพืชมีตะครีอู่กั หรือใช้เป็นเชือกผูกสิ่งของเพราะความเหนียวของทีชชมนั โดยให้อ่นเถวรัยัหมดตถาพ่นำไปอู่ พอนาปี ๒๕๖๖ ชาวบ้านทีมีจิงได้คิดจะพัฒนาการดัสถานเถวรัยัให้มีความตถาพ่นัสามารถเกบ์ไว้นานได้นาน โดยนำความค้มให้ลุดลอกเป็ดกอกอกจากนคคให้เหม่งแล้วนำมเกบ์ไว้ ทำให้งานดัเถวรัยัสามารถทำได้อ้อยต้อเนื่อง

ขณะนี้มีนักวิจัยหลายประเทศในการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับลูกหลานของชาวนาน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งทรัพยากรและภูมิปัญญา ที่ถ่ายทอดตามฝันให้เป็นจริงกับนโยบาย "1 หมู่บ้าน 1 ผลิตภัณฑ์" ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน

“บ้านใหม่” อยู่ใน ค.จ.จีน อ.จ.จีน จ.แพร่ ประ
กอบด้วย 2 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร
กรรม ทำนา และทำสวนผลไม้ยาวนาน โดยมีวัดหลัก
ที่สำคัญคือ “แก้วชัย” ซึ่งเป็นวัดพุทธธรรมชาติที่ปกครอง
คนปกาเกอญอไว้แล้ว แต่สำหรับชาวไทแล้วได้ตั้งผอกระเทศ
ขึ้นการเจริญเติบโตและผลผลิต

ต่อมาชาวบ้านได้รวมกันเกิดและนำเมล็ดพันธุ์
เมล็ดมาเป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายทั่วไป โดยครั้งแรกได้รวมกลุ่มกัน 35 คนภายใต้ชื่อ "กลุ่มผลิต
พันธุ์ข้าววัลย์บ้านใหม่" และระดมทุนละ 100
บาท ทั้งกลุ่มขอสมัครเพื่อ เมื่อบริษัทได้จะหักกำไร
ให้กลุ่มร้อยละ 5 เพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของ
กลุ่ม ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกประมาณ 50.000

บาท ส่งผลให้คุณภาพชีวิต ต่างกันจันทร์ ผู้ใหญ่
บ้านและประธานกลุ่มได้รับเกียรติบัตรและโล่ใน
ฐานะผู้นำอาชีพก้าวหน้าระดับจังหวัด

“กลุ่มผลิตภัณฑ์อาคารบ้านใหม่” ได้พัฒนารูปแบบการก่อสร้างด้วยคู่มือปัญญาประดิษฐ์เดิมของกองให้ท้องถิ่นผสมผสานกับการเชิญผู้มาให้คำแนะนำเทคนิคต่างๆ จนทำให้ผลงานที่ผลิตออกมาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เช่น ได้ริเริ่มรับรองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดผลิตภัณฑ์ที่ลดการปนเปื้อนสิ่งแวดล้อมของเครื่องใช้จากต้นไผ่จากศูนย์ศิลปหัตถกรรมสเปนไท ในปี 2540. และถัดมาอีก 2 ปี บ้านใหม่ได้รับคัดเลือกเป็นอาคารเป็นอาคารสาขาสหกรณ์ประเภทการท่ามกลางผลิตภัณฑ์อาคารบ้านใหม่แห่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

ประธานของกลุ่มก็พูดว่าคิดจะทำหน้าที่รับผิดชอบ
ก็ แล้วแจกจ่ายไปยังสมาชิกซึ่งจะรับผิดชอบไปทำที่บ้านดิน
คำส่วนใหญ่จะเป็นพวกคณะกรรมการแบบต่างๆ ราชการ
หว่าง 50-300 บาท ขึ้นอยู่กับความละเอียดของชิ้นงาน
เช่นงานถักสานเป็นจกรยานคันใหญ่ทำของจริงราคา
600-1,200 บาท

ช่วงเทศกาลงาน-ภูมิภาพนี้ จะมีการส่งนกที่สุดทั้งจากบ้านในประเทศและบริษัทส่งออกเช่น ญี่ปุ่นและไต้หวัน จนบางครั้งถึงกับผลิตไม่ทัน ขณะที่ช่างดูแลนกบ้านจะทำการเกษตรที่เป็นอาชีพหลักเช่นปลูกข้าว เมื่อจากเก็บเกี่ยวก็ไม่มีเวลาเพราะอาวาทศนี้ทำให้เขาร่วมประกอบกับไม่ค่อยมีการสังสรรค์ แท้จริงเป็นการให้เกียรติเป็นคนเดียวที่คว่ำ

อาจารย์อุดม คำชาติ แห่งสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์
จึงได้ร่วมหารือกับภคเชษฐาจากโรงเรียนบ้านใหม่ และสมา
ชิกกลุ่มผลิตผ้าไหมดำริ้อยบ้านใหม่ เพื่อให้เกิดการถ่วง
พหุความรู้ออกมาในชุมชนอยู่ภายใต้กระบวนการปฏิบัติงานจริง
ในโครงการวิจัยเรื่อง "กระบวนการสร้างความรู้ร่วม
มีระหว่างโรงเรียนและชุมชน : การฝึกกลุ่มดา
ริ้อยบ้านใหม่ ต.วังหิน อ.วังหิน จ.เพชรบูรณ์" ภายใต้

การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค โดยมีสมาชิกกลุ่มเดาวิทย์ที่เติบ
เร็วกว่ากระบวย ครูสูง ครูป้า 5 คนเป็นอาสาสมัครสอน
เด็กตาม หรือครูจางานัน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และ
เยาวชนชั้น ป.5 จำนวน 38 คน จากโรงเรียนบ้านโพน
(หญิง 14 ชาย 24 คน) เป็นผู้สนับสนุนให้เข้าทำห้องนี้

เด็กจะต้องปฏิบัติตัวของตนเองทุกขั้นตอนตั้งแต่หากร
วัย ค้น ลอกเปลือก และเริ่มจากसानะกว่าเป็นอันดับ
แรกเพราะทำง่าย ใช้วัสดุอุปกรณ์น้อยที่สุดและเด็กก็
เรียนอย่างสนุกสนานกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา

อาจารย์อุดมบอกว่า “โครงการนี้นับเป็นการจุดประกายความให้เกิดความภูมิใจที่สามารถทำอะไรสำเร็จได้ด้วยตัวเอง และสืบทอดประเพณี วัฒนธรรมไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด”

นอกจากนี้ทางโครงการได้ร่วมกับครูและสมาชิก
กลุ่ม จัดฝึกอบรมการสานหมวกและ จักรเย็บผ้าให้แก่
บุคคลทั่วไปในชุมชน และนักเรียนชั้น ป. 6 ที่กำลัง
เรียนจบ

อาจารย์ผู้ดูแลอีกว่า จักรยานที่ผลิตได้ขายดีมาก มีทั้งจักรยานคันจิ๋วราคาตั้งแต่ 30 บาทขึ้นไป ปกติกว่ามีบางบริษัทสั่งซื้อไปแล้วมันพังตกไปบ้างก็มี ผู้ซื้อมักนำไปประดับที่โต๊ะทำงานและประกวดกัน แข่งดีด ป.ล. ที่ไปโรงเรียนมักจะขี่เล่น ป.ล. ในค่ายก็มี ทางโรงเรียน ตลอดจนกับชาวบ้านว่าจะสอนให้ทำจักรยาน

ขณะที่ตำรวจจำลอง จิววิรัตนกุล ภรรยาคนใหม่
เรียก นางว่าเด็กจะมียาวได้จากเขาเข้านางเห็นด้วย
บางทันทะระภีผลไม่ได้อะไร ๒๐ กว่าบาท

สนใจอยากสั่งซื้อหรือติดต่อสอบถามรายละเอียด
กรุณาติดต่อได้ที่ คุณ บัณฑิตที่
โทร. (054) 588-078

ภาวิณีย์ เจริญยิ่ง

सानเปกึรป

ฉบับเด็กประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน 2544

หน้า 30 บาท

ปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียน

สัมภาษณ์

‘สันติ จิตรจินดา’

หลักสูตรพิเศษเพื่อนักเรียนเกย์-กอม-ดี กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
เชื่อมโยงกลุ่มแปลงเงินเดือนให้บุตร การเรียนรู้ของดีโดยสกลฯ แบบอย่างงานวิจัยในชั้นเรียน

โรงเรียนและชุมชน ร่วมจัดการเรียนรู้ผลิตภัณท์ท้องถิ่น

ชุมชนบ้านใหม่ ตำบลวังชัน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดแพร่ เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ประสบปัญหานักเรียนและคนหนุ่มสาวมุ่งเดินทางไปเข้า去ศึกษาต่อและเป็นแรงงานในกรุงเทพฯ ตลอดจนจนเขตเมืองอุตสาหกรรม ส่งผลให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความอ่อนแอ เช่นเดียวกับอีกหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

นอกจากสาเหตุด้านเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการทำนาและไร่ส้มซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวชุมชนบ้านใหม่ได้ผลผลิตน้อย ทำให้มีรายได้ไม่พอเลี้ยงชีพแล้ว สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการที่สถานศึกษาเน้นจัดการศึกษาตามเนื้อหาวิชาและหลักสูตรที่ส่วนกลางกำหนด ทำให้เด็กขาดการเรียนรู้วิถีชีวิตท้องถิ่นและไม่สามารถดำรงชีพอยู่ในท้องถิ่นได้

อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านบางส่วนในชุมชนบ้านใหม่ หมู่ที่ 1 และ 10 ที่มีฝีมือในการทำผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสงรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน มีกลุ่มเรียนรู้และถ่ายทอดกันภายในครอบครัว เครือญาติ โดยสมาชิกของกลุ่มได้พยายามพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ กลายเป็นงานที่ทำรายได้ให้แก่กลุ่ม

นายอุดม คำขาด อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ เห็นว่าหากโรงเรียนในชุมชนสามารถจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการทำผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง กระทั่งสามารถทำเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ น่าจะช่วยลดปัญหาการอพยพเข้าไปทำงานในเมืองของคนหนุ่มสาว ประกอบกับ ม.29 พ.ร.บ. การศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นฯ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน นายอุดมจึงจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน กรณีผลิตภัณท์ถั่วลิสงบ้านใหม่ ตำบลวังชัน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดแพร่” โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมีกลุ่มครูจากโรงเรียนบ้านใหม่ร่วมเป็นทีมวิจัย เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในการจัดการเรียนรู้เรื่องผลิตภัณท์ถั่วลิสงแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากการวิจัยพบว่า ชาวบ้านหมู่ที่ 1 และ 10 ในตำบลวังชัน ส่วนใหญ่ได้รับสืบทอดภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์ถั่วลิสงจากคนรุ่นปู่ย่าตายายที่ใช้ประโยชน์จากถั่วลิสงในชีวิตประจำวัน เช่น ใช้แทนเชือกผูกทำรั้ว มีดกระท่อมในไร่ นา ลานเป็นตะกร้า เป็นต้น

ปี พ.ศ.2538 ชาวบ้าน 35 คน โดยการนำของนางบัวคลี่ ส่างกันจันทร์ ผู้ใหญ่บ้านในหมู่ที่ 1 ได้ร่วมกันคิดนำถั่วลิสงมาถักสานเป็นของใช้ ของประดับตกแต่งและของเล่น เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน และขาย ประกอบกับผลิตภัณท์ที่มีความสวยงาม

คงทน และใช้ประโยชน์ได้ จึงได้รับรางวัลมากมาย จากการประกวด และขายได้ราคาดี โดยแต่ละปี กลุ่มมีรายได้มากถึง 6 แสนบาท

การวิจัยยังทำให้ครูโรงเรียนบ้านใหม่และชาวบ้านกลุ่มผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์มีโอกาสรวมหารือกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างเห็นพ้องกันว่าน่าจะมีการถ่ายทอดการทำผลิตภัณฑ์จากแก้ววัลย์ให้ลูกหลานในชุมชนเป็นความรู้ติดตัวเพื่อใช้หาเลี้ยงชีพได้เวลาจำเป็น ในที่สุดมีการจัดทำเป็นหลักสูตรงานผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนรู้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้, หาแก้ววัลย์ เตรียมอุปกรณ์, ลาน ทาเคลือบ, กำหนดราคา และขาย

โดยสมาชิกกลุ่มฯ จะผลิตกันครั้งละ 5 คน เป็นครูสอนนักเรียน ณ ศาลาอเนกประสงค์ของหมู่บ้านทุกวันศุกร์ มีการแบ่งนักเรียนชั้นป.5 เป็น 5 กลุ่มตามจำนวนครูจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ และก่อนเลิกเรียนทุกครั้ง ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลงานเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนางานของตน

ผลจากการจัดการเรียนรู้ข้างต้น ไม่ใช่แค่ความล้มพันธ์ของครู 5 คนกับนักเรียนเท่านั้น หากยังส่งผลให้ชาวบ้านคนอื่นๆ ตลอดจนผู้ปกครองบางรายที่พอจะสานแก้ววัลย์เป็นเข้ามาช่วยดูแลและสอนลูกหลาน อีกทั้งการที่ครูจากกลุ่มผลิตภัณฑ์สอนอย่างใกล้ชิดและเป็นกันเอง ขั้นตอนใดที่ยาก ครูจะแนะนำหรือทำให้ดู เพื่อให้นักเรียนทำต่อจนเสร็จเป็นชิ้นงานสมบูรณ์ กระบวนการเช่นนี้ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ ตั้งใจฝึกฝนและพัฒนาฝีมือ

หลังเรียนรู้การทำงานผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์ ครูจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ฯ จัดให้มีการทดสอบความรู้ของนักเรียนทั้งหมด 38 คน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 23.40 จาก 30 คะแนน ส่วนการประเมินผลงานและพฤติกรรมระหว่างเรียนรู้ มีผลคะแนนเฉลี่ย 59.47 จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน

ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่พอใจที่ได้เรียนรู้งานผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์ทุกขั้นตอน เด็กชายรณฤทธิ์ อินภิชัย กล่าวว่า ตนตั้งใจตั้งแต่รู้ว่าจะได้

เรียนรู้งานผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์ ครั้นได้ลงมือทำจริงยิ่งสนุก ได้ไปตัดแก้ววัลย์ในป่าละเมาะ แล้วนำแก้ววัลย์มาต้ม ลอกเปลือก นำไปตากให้แห้งแล้วม้วนเก็บ ส่วนในขั้นตอนการสานนั้น ระบายความรู้สึกว่ายาก แต่เมื่อได้สานบ่อยๆ ก็ทำได้ รู้สึกภาคภูมิใจในผลงาน อยากเรียนรู้อีกเมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และฝึกฝนตัวเองมากขึ้นเพื่อเป็นอาชีพติดตัว

หลังการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดให้มีการนำเสนอผลงานวิจัยต่อชุมชนและจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน ตลอดจนสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้งานผลิตภัณฑ์ ปรากฏว่ามีผู้สนใจร่วมชมผลงานนักเรียนและรับฟังการเสนอผลงานวิจัยกว่า 500 คน ทั้งครูและนักเรียนโรงเรียนอื่นในเขตอำเภอวังชัน สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารการศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปในพื้นที่

เฉพาะอย่างยิ่งผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน เช่น นายกเทศมนตรี ผู้บริหารการศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่างเห็นด้วยและสนับสนุนแนวทางการให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิต สภาพปัญหา ตลอดจนอาชีพในท้องถิ่น

นายกเทศมนตรีสนับสนุนแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าว โดยเสนอว่าในปีต่อไปจะให้การอุดหนุนด้านงบประมาณ และอื่นๆ ตามที่โรงเรียนต้องการ, ขณะที่ครูโรงเรียนบ้านใหม่เห็นว่าการได้ร่วมเป็นทีมวิจัยในโครงการวิจัยดังกล่าวช่วยให้ได้เรียนรู้และเข้าใจแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้มากขึ้น

นอกจากนี้ ในงานนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่นำผลงานมาแสดง ยังสามารถจำหน่ายผลงานของตนเอง บางรายสามารถจำหน่ายได้มากถึง 10 ชิ้น สร้างความภาคภูมิใจให้นักเรียนและครูผู้สอนความร่วมมือของโรงเรียนบ้านใหม่และชาวบ้านกลุ่มผลิตภัณฑ์แก้ววัลย์ ตำบลวังชัน ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรผลิตภัณฑ์จากแก้ววัลย์แก่นักเรียนชั้น ป.5 ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ นับเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่า ที่สำคัญทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตและการดำรงชีพในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนและชุมชนอื่น ■

◆ Bangkok Post ◆

outlook

THURSDAY • AUGUST 9, 2001

outlook@bangkokpost.net

One vine at a time

Making class relevant has been a hit with youngsters — and with the old-timers who volunteer to show them the ropes

Story by NILUBOL PORNPITAGPAN
Pictures by YINGYONG UN-ANONGRAK

When the class began, the fifth graders of Ban Mai School in Phrae province chose several vines, which had been previously soaked in a bowl of water, and began weaving them together. After awhile, shapes in the forms of baskets began to appear. Some of the students consulted their teachers to make sure they were getting the pattern right.

"You have to choose the right size vine. Vines that are too thin aren't good for basket weaving. They'll break easily," explains Jirapan Sikiang, 13, one of the students.

"My first basket was despicable," said Saranya Sroy-suan, 12.

"After the third one, the shape and pattern were better, and I began to find the class was fun. I can start one on my own now."

The weaving class is an experimental project started by the Ban Mai School and Acharn Udom Kamkard, lecturer at Rajabhat Institute, Uttaradit Campus, who is also a researcher from the Thailand Research Fund.

The programme was created as an answer to the new Educational Act (1999) which called for local authorities to weave local elements into the school curriculum.

"Our formal education has taken students away from their roots and historical values," said Acharn Udom. "We're not teaching them about their community, their environment, their local wisdom. As a result, the students in the provinces, upon completing their studies, look for jobs in the big cities."

When he was assigned to look into ways to incorporate local wisdom into the curriculum, he learned about the basket-weaving group of Ban Mai village in Wang Chin district. The members of the group have been turning vines, long seen as unwanted weeds, into gold since 1995.

"In the old days when vines blanketed their plantations, most orange farmers in Ban Mai just got rid of them," said Acharn Udom. "Some used the vines as rope to tie farm products together. Only a few farmers with some crafts skills produced basketware for household use."

It wasn't until 1994 that village chief Buaklee Sangkanchan saw vine products as a promising money-making opportunity and began to encourage villagers to get serious about it.

Since they lacked expertise, they invited skilled weavers from Chiang Mai to conduct training courses for the villagers for two months. About 38 villagers participated and learned to weave baskets, trays, hats, lanterns, animal toys, bicycles, tricycles and other decorative items. Their products quickly caught on in the market and sold well.

The Ban Mai basketwares also won awards in various design contests. Many households have gained extra income, and those who don't weave will sometimes cut and sell the vines.

Acharn Udom discussed his basket-weaving idea with the authorities of Ban Mai School and the basket-weaving group. Both were more than happy to embrace the idea and make it work.

The weavers and Acharn Udom worked out a syllabus. The Prathom 5 students were chosen to try the experimental class, which was given on Fridays from 9am to 3pm, for an entire semester. The first class began with the second semester of last year.

The current class has about 38 students. For better results, the students were divided into five groups, each with one tutor, ranging in age from 52 to 81, who conduct the classes on a volunteer basis.

Before the class started, the students went to the fields so they could get up close and personal with the vines. They learned to cut them to the right size, to boil and peel and dry them in the sun. After they have been dried, they are soaked in water to make them flexible.

"The field trip was fun," said young Jirapan. "I had never paid attention to the vines before, even though my parents have an orange farm. I never knew that the vines could be useful material. I can cut vines now and sell them for 20 to 30 baht per kilogramme."

"After a few weeks, we discovered the class was going well. The students were eager to learn and they worked closely with their tutors since the craft was new to them," said Sakol Pongsukrat, the school's headmaster.

"Their first efforts were poorly done, but the tutors were very supportive and gave them encouragement. After a few classes, the students did much better work. We think we're on the right track."

The class has not only helped the students learn more about their local crafts, it has also been, for some, an artistic inspiration.

"The project has helped bridge the gap between the community and the school," said Acharn Udom. "Parents have long left education to the hands of the school. Now those who weave well also drop in between classes and help teach their children and other students. The cooperation is a good sign of future development. The pensioners are proud they can contribute to society by teaching their craft to young students."

Chan Thamwongcha, 81, enjoys teaching the youngsters. She joined a weaving class held in the village seven years ago purely out of interest.

"The course was conducted near my home. I had nothing to do, so I joined in," recalled Aunt Chan, who uses a staff to walk.

Now she gains extra income from her basket-weaving efforts. When skilled weavers were sought for the students' weaving class, Aunt Chan volunteered.

"All my children are grown up and have left home. It's quite lonely at home with me and my husband. Teaching the youngsters makes me happy and keeps me active — I have something to do. It's better than letting the day pass by and doing nothing. The children are talkative and naughty at times, but they're lovely all the same."

"The class is held at the village centre which is near my house, so it's not difficult for me to walk there," she added. "The happy time is when we have lunch together — each brings food to share with the class."

When the first class was completed in March this year, the school put the students' and teachers' products on exhibition and sale.

"I made about 10 baskets in one semester and sold a few of them," said 12-year-old Jitpong Chanpanya.

"My mother was quite happy when I gave her a basket I made by myself," said Panida Varaporn.

"I would like to have the class continued so I can learn how to weave more complicated items."

"I love to weave the bicycles. It's quite difficult," adds Jirapan.

"We'll review after the second class is completed this semester and see what we can do for the benefit of the students," says Acharn Udom.

While an advanced weaving class might be in order, the sight of the youngsters working and chatting away happily with the old-timers is heart-warming in and of itself.

It seems they have woven more than just baskets.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายอุดม คำชาติ

เกิดวันที่ 5 มกราคม 2503

ภูมิลำเนาเดิม 15 หมู่ 8 ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

การศึกษา

ประถมศึกษา

- โรงเรียนบ้านผาสุก (ราษฎร์บำรุง) จังหวัดแพร่ พ.ศ.2513
- โรงเรียนบ้านเวียงทอง (วิทยาคาร) จังหวัดแพร่ พ.ศ.2516

มัธยมศึกษา

- โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ พ.ศ.2521

อุดมศึกษา

- วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ (ปก.ศ.สูง คณิตศาสตร์) พ.ศ.2523
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก (กศ.บ.การประถมศึกษา) พ.ศ.2525

การทำงาน

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ค.ม.ประถมศึกษา) พ.ศ.2529
- อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านคลองยาง อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พ.ศ.2525-2527
- อาจารย์ 3 ระดับ 6 โรงเรียนบ้านสนามบินฯ อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พ.ศ.2529-2538
- เข้าร่วมโครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในสหรัฐอเมริกา ณ รัฐนิวยอร์ก พ.ศ.2533
- อาจารย์ 3 ระดับ 8 สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ พ.ศ.2538-ปัจจุบัน

ผลงาน

- แบบฝึกเขียนอักษรไทย
- แบบฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- หนังสือสุโขทัย มรดกไทย มรดกโลก (ร่วมกับ สปจ.สุโขทัย)
- แผนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (ร่วมกับ สปจ.สุโขทัย)
- การวิจัยเรื่อง การอ่านในใจแบบชี้นำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร่วมกับเขตการศึกษา 7)
- แผนการสอนอ่านในใจชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร่วมกับ สปจ.สุโขทัย)
- แผนการสอนอ่านในใจแบบชี้นำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ร่วมกับ สปจ.สุโขทัย)
- การประเมินสถานภาพองค์ความรู้จังหวัดอุตรดิตถ์ (เลขานุการ)
- รูปแบบการปฏิรูปโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจังหวัดน่าน